



Βρυξέλλες, 29 Μαΐου 2019
(OR. en)

8577/19

Διοργανικός φάκελος:
2018/0228(COD)

CODEC 953
TRANS 286
FIN 301
CADREFIN 210
POLGEN 81
REGIO 87
ENER 241
TELECOM 189
COMPET 347
MI 378
ECO 51
IA 137
PE 206

ΕΝΗΜΕΡΩΤΙΚΟ ΣΗΜΕΙΩΜΑ

Αποστολέας:	Γενική Γραμματεία του Συμβουλίου
Αποδέκτης:	Επιτροπή των Μονίμων Αντιπροσώπων / Συμβούλιο
Θέμα:	Πρόταση ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΥ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 - Αποτελέσματα της πρώτης ανάγνωσης του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου (Στρασβούργο, 15 - 18 Απριλίου 2019)

I. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Οι εισηγητές, κα Henna VIRKKUNEN (EPP, ΦΙ), κ. Marian-Jean MARINESCU (EPP, PM) και κ. Pavel TELIČKA (ALDE, ΤΣ), παρουσίασαν έκθεση σχετικά με την πρόταση κανονισμού εξ ονόματος της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού. Η έκθεση περιελάμβανε μία τροπολογία (τροπολογία 108) επί της πρότασης.

II. ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ

Κατά την ψηφοφορία της 17ης Απριλίου 2019, η Ολομέλεια ενέκρινε την τροπολογία 108 επί της πρότασης κανονισμού.

Η τροποποιημένη πλέον πρόταση της Επιτροπής αποτελεί τη θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου σε πρώτη ανάγνωση, η οποία περιέχεται στο νομοθετικό του ψήφισμα, ως έχει στο παράρτημα του παρόντος σημειώματος¹.

Τα μέρη του συνημμένου κειμένου που δεν επισημαίνονται με γκρι χρώμα αντιστοιχούν κατ' ουσίαν, με ανακολουθίες ήσσονος σημασίας, στην κοινή αντίληψη που επιτεύχθηκε στις 7 Μαρτίου 2019 κατά την τελευταία τριμερή σύσκεψη στα πλαίσια της 8ης κοινοβουλευτικής περιόδου (2014-2019). Οι ανακολουθίες αυτές πρόκειται να διορθωθούν πριν από την έγκριση της θέσης του Συμβουλίου, εφόσον έχει επιτευχθεί συμφωνία επί του όλου κειμένου.

¹ Στο κείμενο της θέσης του Κοινοβουλίου που περιλαμβάνεται στο νομοθετικό ψήφισμα επισημαίνονται οι αλλαγές που επήλθαν με τις τροπολογίες στην πρόταση της Επιτροπής. Οι προσθήκες στο κείμενο της Επιτροπής επισημαίνονται με *έντονα και πλάγια στοιχεία*. Οι διαγραφές επισημαίνονται με το σύμβολο «■».

Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» *I**

Νομοθετικό ψήφισμα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019 σχετικά με την πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 (COM(2018)0438 – C8-0255/2018– 2018/0228(COD))

(Συνήθης νομοθετική διαδικασία: πρώτη ανάγνωση)

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την πρόταση της Επιτροπής προς το Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο (COM(2018)0438),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 2 και τα άρθρα 172 και 194 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με τα οποία του υποβλήθηκε η πρόταση από την Επιτροπή (C8-0255/2018),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 294 παράγραφος 3 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, της 19ης Σεπτεμβρίου 2018¹,
- έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών της 10ης Οκτωβρίου 2018²,
- έχοντας υπόψη την επιστολή του Προέδρου του προς τους προέδρους των επιτροπών της 25ης Ιανουαρίου 2019 στην οποία περιγράφεται η προσέγγιση του Κοινοβουλίου όσον αφορά τα τομεακά προγράμματα του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΔ) μετά το 2020,
- έχοντας υπόψη την επιστολή του Συμβουλίου προς τον Πρόεδρο του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 1ης Απριλίου 2019 στην οποία επιβεβαιώνεται η κοινή συμφωνία που επιτεύχθηκε από τους συννομοθέτες κατά τις διαπραγματεύσεις,
- έχοντας υπόψη το άρθρο 59 του Κανονισμού του,
- έχοντας υπόψη τις κοινές διαβουλεύσεις της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού, σύμφωνα με το άρθρο 55 του Κανονισμού,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Βιομηχανίας, Έρευνας και Ενέργειας και της Επιτροπής Μεταφορών και Τουρισμού και τις γνωμοδοτήσεις της Επιτροπής Εξωτερικών Υποθέσεων, της Επιτροπής Προϋπολογισμών, της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων και της Επιτροπής Περιφερειακής Ανάπτυξης (A8-0409/2018),

¹ ΕΕ C 440 της 6.12.2018, σ. 191.

² ΕΕ C 461 της 21.12.2018, σ. 173.

1. εγκρίνει τη θέση του σε πρώτη ανάγνωση όπως παρατίθεται κατωτέρω¹.
2. ζητεί από την Επιτροπή να υποβάλει εκ νέου την πρόταση στο Κοινοβούλιο, αν την αντικαταστήσει με νέο κείμενο, αν της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις ή αν προτίθεται να της επιφέρει σημαντικές τροποποιήσεις·
3. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει τη θέση του Κοινοβουλίου στο Συμβούλιο, στην Επιτροπή και στα εθνικά κοινοβούλια.

¹ Η παρούσα θέση αντικαθιστά τις τροπολογίες που εγκρίθηκαν στις 12 Δεκεμβρίου 2018 (Κείμενα που εγκρίθηκαν, P8_TA(2018)0517).

Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου που καθορίστηκε σε πρώτη ανάγνωση στις 17 Απριλίου 2019 εν όψει της έγκρισης κανονισμού (ΕΕ) 2019/... του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για τη σύσταση της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» και την κατάργηση των κανονισμών (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης και ιδίως τα άρθρα 172 και 194,

Έχοντας υπόψη την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Κατόπιν διαβίβασης του σχεδίου νομοθετικής πράξης στα εθνικά κοινοβούλια,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών²,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη συνήθη νομοθετική διαδικασία³,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

- (1) Για να επιτευχθεί έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη και να τονωθεί η δημιουργία θέσεων, **και για να τηρηθούν οι μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές**, η Ένωση χρειάζεται σύγχρονες και υψηλών επιδόσεων **πολυτροπικές** υποδομές προκειμένου να διευκολυνθεί η σύνδεση και η ενοποίηση της Ένωσης και όλων των περιφερειών της, **συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, των εξόχως απόκεντρων, των νησιωτικών, των περιφερειακών, των ορεινών και των αραιοκατοικημένων περιφερειών της, ιδίως στους τομείς των μεταφορών, των ψηφιακών επικοινωνιών και της ενέργειας**. Οι συνδέσεις αυτές αναμένεται ότι θα συμβάλουν στη βελτίωση της ελεύθερης κυκλοφορίας των προσώπων, των εμπορευμάτων, των κεφαλαίων και των υπηρεσιών. Τα διευρωπαϊκά δίκτυα θα πρέπει να διευκολύνουν τις

¹ ΕΕ C 440 της 6.12.2018, σ. 191.

² ΕΕ C 461 της 21.12.2018, σ. 173.

³ Θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 17ης Απριλίου 2019. Το κείμενο που εμφανίζεται με γκριζα σκίαση δεν έχει συμφωνηθεί στο πλαίσιο των διοργανικών διαπραγματεύσεων.

διασυννοριακές συνδέσεις, να ενισχύσουν την οικονομική, κοινωνική και εδαφική συνοχή και να συνεισφέρουν στη διαμόρφωση πιο ανταγωνιστικής **και βιώσιμης** κοινωνικής οικονομίας της αγοράς και στην καταπολέμηση της κλιματικής αλλαγής.

- (2) Σκοπός της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» («το πρόγραμμα») είναι να επιταχυνθούν οι επενδύσεις στον τομέα των διευρωπαϊκών δικτύων και να μοχλευθεί η χρηματοδότηση τόσο από τον δημόσιο όσο και από τον ιδιωτικό τομέα, παράλληλα δε να ενισχυθεί η ασφάλεια δικαίου και να τηρηθεί η αρχή της τεχνολογικής ουδετερότητας. Το πρόγραμμα θα πρέπει να καταστήσει δυνατή τη δημιουργία συνεργειών μεταξύ των τομέων των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιοποίησης, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητα της δράσης της Ένωσης και να βελτιστοποιηθούν οι δαπάνες υλοποίησης.
- (3) Το πρόγραμμα **θα πρέπει να συμβάλλει επίσης στη δράση της ΕΕ κατά της κλιματικής αλλαγής, και να υποστηρίξει** περιβαλλοντικά και κοινωνικά βιώσιμα έργα και, ανάλογα με την περίπτωση, ενέργειες μετριασμού της κλιματικής αλλαγής και προσαρμογής σε αυτήν. Συγκεκριμένα, πρέπει να ενισχυθούν η συμβολή του προγράμματος στην επίτευξη των σκοπών και των στόχων της συμφωνίας του Παρισιού, καθώς και οι προτεινόμενοι κλιματικοί και ενεργειακοί στόχοι για το 2030 και ο μακροπρόθεσμος στόχος απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές.
- (3α) **Το πρόγραμμα θα πρέπει να εγγυάται υψηλό επίπεδο διαφάνειας και να διασφαλίζει τη δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.**
- (4) Συνεπώς, ο παρών κανονισμός, αντικατοπτρίζοντας τη σπουδαιότητα της καταπολέμησης της κλιματικής αλλαγής, σύμφωνα με τις δεσμεύσεις της Ένωσης για εφαρμογή της Συμφωνίας του Παρισιού και τη δέσμευση ως προς τους στόχους βιώσιμης ανάπτυξης των Ηνωμένων Εθνών, θα πρέπει να ενσωματώσει τη δράση για το κλίμα και να οδηγήσει σε επίτευξη του στόχου το 25% των δαπανών του συνολικού προϋπολογισμού να κατευθυνθεί σε στόχους για το κλίμα¹. Οι δράσεις βάσει του παρόντος προγράμματος **θα πρέπει να** συνεισφέρουν κατά 60 % στο συνολικό χρηματοδοτικό κονδύλι του προγράμματος για τους στόχους που αφορούν το κλίμα, με βάση, μεταξύ άλλων, τους ακόλουθους δείκτες του Ρίο: i) 100 % για δαπάνες που αφορούν τις σιδηροδρομικές υποδομές, τις υποδομές φόρτωσης, τα εναλλακτικά και βιώσιμα καύσιμα, τις καθαρές αστικές συγκοινωνίες, τη μεταφορά ηλεκτρικής ενέργειας, την αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, τα έξυπνα δίκτυα, τις εκπομπές CO₂ από τις μεταφορές και τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας· ii) 40 % για την εσωτερική ναυσιπλοΐα και τις πολυτροπικές μεταφορές και τις υποδομές φυσικού αερίου – εφόσον καταστεί δυνατή η αυξημένη παραγωγή

¹ COM(2018)0321, σ. 13.

υδρογόνου ή βιομεθανίου από ανανεώσιμη πηγή. Σχετικές δράσεις θα προσδιοριστούν κατά τη διάρκεια της εκπόνησης και της εκτέλεσης του προγράμματος και θα επανεξεταστούν στο πλαίσιο των σχετικών διαδικασιών αξιολόγησης και επανεξέτασης. Για να μην καταστούν οι υποδομές ευάλωτες σε ενδεχόμενες μακροπρόθεσμες επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής και για να διασφαλισθεί ότι θα περιληφθεί στο σχέδιο οικονομικής αξιολόγησης το κόστος των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου που θα προκύψουν από το έργο, τα έργα που θα χρηματοδοτηθούν από το πρόγραμμα πρέπει να είναι ανθεκτικά στην κλιματική αλλαγή σύμφωνα με κατευθυντήριες γραμμές που θα εκπονήσει Επιτροπή κατά τρόπο συνεκτικό με τις κατευθυντήριες γραμμές που έχουν εκπονηθεί για άλλα προγράμματα της Ένωσης, ανάλογα με την περίπτωση.

- (5) Με σκοπό τη συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων που ορίζονται στο άρθρο 11 στοιχείο γ) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2284 σχετικά με τη μείωση των εθνικών εκπομπών ορισμένων ατμοσφαιρικών ρύπων, την τροποποίηση της οδηγίας 2003/35/ΕΚ και την κατάργηση της οδηγίας 2001/81/ΕΚ, σχετικά με την αξιοποίηση των κονδυλίων της ΕΕ για την υποστήριξη των μέτρων που λαμβάνονται με σκοπό τη συμμόρφωση προς τους στόχους της παρούσας οδηγίας, θα παρακολουθούνται οι δαπάνες που σχετίζονται με τη μείωση των εκπομπών ή των ατμοσφαιρικών ρύπων δυνάμει της εν λόγω οδηγίας.
- (6) Ένας σημαντικός στόχος του παρόντος προγράμματος είναι η αύξηση των συνεργειών **και της συμπληρωματικότητας** μεταξύ των τομέων των μεταφορών, της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα. Προς τον σκοπό αυτό, το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει την έγκριση προγραμμάτων εργασιών, τα οποία θα μπορούσαν να έχουν ως αντικείμενο ειδικά πεδία παρέμβασης, για παράδειγμα όσον αφορά τη συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα ή τα **βιώσιμα** εναλλακτικά καύσιμα. **Η παροχή της δυνατότητας ψηφιακής επικοινωνίας θα μπορούσε να αποτελέσει αναπόσπαστο μέρος ενός έργου κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα της ενέργειας και των μεταφορών.** Πέραν αυτού, το πρόγραμμα θα πρέπει να προβλέπει, σε κάθε τομέα, τη δυνατότητα να θεωρούνται επιλέξιμες ορισμένες **συνεργατικές** συνιστώσες που αφορούν άλλον τομέα, εφόσον η προσέγγιση αυτή βελτιώνει το κοινωνικο-οικονομικό όφελος της επένδυσης. Οι συνέργειες μεταξύ τομέων θα πρέπει να ενθαρρυνθούν με τα κριτήρια ανάθεσης κατά την επιλογή των δράσεων, **καθώς και με την αύξηση της συγχρηματοδότησης.**
- (7) Στις κατευθυντήριες γραμμές για το διευρωπαϊκό δίκτυο μεταφορών (ΔΕΔ-Μ), όπως ορίζονται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ (εφεξής «κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ»), προσδιορίζονται οι

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2013, περί των προσανατολισμών της Ένωσης για την ανάπτυξη του

υποδομές του ΔΕΔ-Μ, εξειδικεύονται οι απαιτήσεις που πρέπει να πληροί και προβλέπονται τα μέτρα υλοποίησής του. Στις εν λόγω κατευθυντήριες γραμμές προτείνεται ιδίως η ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου έως το 2030, με τη δημιουργία νέων υποδομών, καθώς και με ουσιαστική αναβάθμιση και επισκευή των υφιστάμενων υποδομών, **με σκοπό τη διασφάλιση της συνέχειας του δικτύου.**

- (7α) ***Οι δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μεταφορών, οι οποίες χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα, θα πρέπει να βασίζονται στη συμπληρωματικότητα όλων των τρόπων μεταφοράς για να παρέχονται αποδοτικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα, έτσι ώστε να εξασφαλίζεται η συνδεσιμότητα σε ολόκληρη την Ένωση. Αυτό θα πρέπει να περιλαμβάνει οδούς στα κράτη μέλη που εξακολουθούν να αντιμετωπίζουν σημαντικές επενδυτικές ανάγκες για την ολοκλήρωση του κεντρικού οδικού τους δικτύου.***
- (8) Για να επιτευχθούν οι στόχοι που καθορίζονται στις κατευθυντήριες γραμμές για το ΔΕΔ-Μ, είναι αναγκαίο να υποστηριχθούν κατά προτεραιότητα ***τα εν εξελίξει έργα ΔΕΔ-Μ καθώς και*** οι διασυνοριακές συνδέσεις και οι ελλείποντες κρίκοι, κατά περίπτωση, και να διασφαλισθεί ότι οι προβλεπόμενες δράσεις συνάδουν με τα σχέδια έργων για τους διαδρόμους που καθορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και με τη συνολική ανάπτυξη του δικτύου όσον αφορά τις επιδόσεις και τη διαλειτουργικότητα.
- (8α) ***Ειδικότερα, η πλήρης ανάπτυξη του ERTMS (Ευρωπαϊκού Συστήματος Διαχείρισης της Σιδηροδρομικής Κυκλοφορίας) στο κεντρικό δίκτυο μέχρι το 2030, όπως προβλέπεται από τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, απαιτεί να κλιμακωθεί η στήριξη σε ευρωπαϊκό επίπεδο και να δημιουργηθούν κίνητρα για τη συμμετοχή ιδιωτικών επενδυτών.***
- (8β) ***Μια σημαντική προϋπόθεση για την επιτυχή ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ και την εξασφάλιση αποτελεσματικής διατροπικότητας είναι επίσης η σύνδεση των αερολιμένων με το δίκτυο ΔΕΔ-Μ. Είναι, επομένως, αναγκαίο να δοθεί προτεραιότητα στη σύνδεση των αερολιμένων με το κεντρικό δίκτυο ΔΕΔ-Μ, όταν δεν υπάρχει.***
- (8γ) ***Για την υλοποίηση διασυνοριακών δράσεων απαιτείται υψηλός βαθμός ολοκλήρωσης στον σχεδιασμό και την υλοποίηση. Χωρίς να δίδεται προτεραιότητα σε κανένα από τα ακόλουθα παραδείγματα, η ολοκλήρωση αυτή θα μπορούσε να αποδειχθεί μέσω της σύστασης εταιρίας μεμονωμένου έργου, κοινής δομής διακυβέρνησης, κοινής επιχείρησης, διμερούς νομικού πλαισίου, εκτελεστικής πράξης σύμφωνα με το άρθρο 47***

διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών και για την κατάργηση της απόφασης αριθ. 661/2010/ΕΕ (ΕΕ L 348 της 20.12.2013, σ. 1).

του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, ή οποιασδήποτε άλλης μορφής συνεργασίας. Θα πρέπει να ενθαρρυνθούν δομές ολοκληρωμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κοινών επιχειρήσεων, μεταξύ άλλων μέσω υψηλότερου επιπέδου συγχρηματοδότησης.

- (8δ) *Ο εξορθολογισμός των μέτρων για την προώθηση της υλοποίησης του ΔΕΔ-Μ, τα οποία επί του παρόντος βρίσκονται στο στάδιο της ανάπτυξης, αναμένεται να στηρίξει την αποτελεσματικότερη υλοποίηση των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των μεταφορών.*
- (9) Για να ληφθούν υπόψη οι αυξανόμενες ροές μεταφορών και η εξέλιξη του δικτύου, η χάραξη των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου και των προκαθορισμένων τμημάτων τους θα πρέπει να αναπροσαρμοστεί. Οι εν λόγω αναπροσαρμογές **στους διαδρόμους του κεντρικού δικτύου δεν θα πρέπει να επηρεάσουν την ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου έως το 2030, θα πρέπει να βελτιώσουν την κάλυψη του εδάφους των κρατών μελών από τον διάδρομο, και** θα πρέπει να είναι αναλογικές για να διαφυλαχθεί η συνοχή και η αποτελεσματικότητα της ανάπτυξης και του συντονισμού των διαδρόμων. Για τον λόγο αυτό, το μήκος των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου δεν θα πρέπει να αυξηθεί περισσότερο από 15 %. **Σε εύθετο χρόνο, η χάραξη των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη τα αποτελέσματα της επανεξέτασης της υλοποίησης του κύριου δικτύου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 54 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013. Κατά την επανεξέταση θα πρέπει να ληφθούν υπόψη οι περιφερειακές διασυνοριακές σιδηροδρομικές συνδέσεις επί των ΔΕΔ-Μ που έχουν εγκαταλειφθεί ή αποξηλωθεί, καθώς και οι εξελίξεις στο εκτεταμένο δίκτυο και ο αντίκτυπος της αποχώρησης του Ηνωμένου Βασιλείου από την Ευρωπαϊκή Ένωση.**
- (10) Είναι αναγκαίο να προωθηθούν **δημόσιες και ιδιωτικές** επενδύσεις για έξυπνη, **διαλειτουργική**, βιώσιμη, **πολυτροπική**, ασφαλή, **προσβάσιμη**, προστατευμένη και χωρίς αποκλεισμούς κινητικότητα ανά την Ένωση **για όλους τους τρόπους μεταφοράς**. Το 2017, η Επιτροπή υπέβαλε¹ την ανακοίνωση «Η Ευρώπη σε κίνηση», μια ευρεία δέσμη πρωτοβουλιών με σκοπό να καταστεί η κυκλοφορία ασφαλέστερη, να ενθαρρυνθεί η έξυπνη χρέωση χρήσης του οδικού δικτύου, η μείωση των εκπομπών CO₂, η ατμοσφαιρική ρύπανση και η συμφόρηση, να προωθηθεί η συνδεδεμένη και αυτόνομη κινητικότητα και να εξασφαλισθούν κατάλληλες συνθήκες εργασίας και χρόνος ανάπαυσης για τους εργαζομένους. Οι πρωτοβουλίες αυτές πρέπει να συνοδευθούν από χρηματοδοτική στήριξη της Ένωσης, κατά περίπτωση μέσω του παρόντος προγράμματος.

¹ Ανακοίνωση της Επιτροπής «Η Ευρώπη σε κίνηση»: Θεματολόγιο για κοινωνικά δίκαιη μετάβαση σε καθαρή, ανταγωνιστική και συνδεδεμένη κινητικότητα για όλους» (COM(2017)0283).

- (11) Βάσει των αναθεωρημένων κατευθυντηρίων γραμμών για το ΔΕΔ-Μ, όσον αφορά τις νέες τεχνολογίες και την καινοτομία, το ΔΕΔ-Μ απαιτείται να διευκολύνει την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές από όλους τους τρόπους μεταφοράς με τόνωση της ενεργειακής απόδοσης, καθώς και με τη χρήση εναλλακτικών καυσίμων, **τηρουμένης της αρχής της τεχνολογικής ουδετερότητας**. Η οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ ορίζει κοινό πλαίσιο μέτρων για την εγκατάσταση υποδομών εναλλακτικών καυσίμων **για όλους τους τρόπους μεταφοράς** στην Ένωση, ώστε να **μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο** η εξάρτηση από τα ορυκτά καύσιμα και να περιοριστούν οι περιβαλλοντικές **και κλιματικές** επιπτώσεις των μεταφορών, και απαιτεί από τα κράτη μέλη να διασφαλίσουν ότι, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2025, διατίθενται σημεία φόρτισης ή ανεφοδιασμού προσιτά στο κοινό. Όπως περιγράφεται στις προτάσεις της Επιτροπής² του Νοεμβρίου 2017, είναι απαραίτητη μια ολοκληρωμένη σειρά μέτρων για την προώθηση κινητικότητας χαμηλών εκπομπών, καθώς και η χρηματοδοτική στήριξη, εφόσον οι συνθήκες στην αγορά δεν προσφέρουν επαρκή κίνητρα.
- (12) Στο πλαίσιο της ανακοίνωσής της «Βιώσιμη κινητικότητα για την Ευρώπη: ασφαλής, συνδεδεμένη και καθαρή»³, η Επιτροπή τόνισε ότι τα αυτοματοποιημένα οχήματα και τα συστήματα προηγμένης συνδεσιμότητας θα καταστήσουν τα οχήματα ασφαλέστερα, ευκολότερο τον συνεπιβατισμό και την πρόσβαση όλων των πολιτών, συμπεριλαμβανομένων όσων ενδέχεται να είναι σήμερα αποκομμένοι από υπηρεσίες κινητικότητας, όπως οι ηλικιωμένοι **και τα άτομα με μειωμένη κινητικότητα**. Εν προκειμένω, η Επιτροπή πρότεινε, επίσης, ένα «Στρατηγικό σχέδιο δράσης της ΕΕ για την οδική ασφάλεια» και την αναθεώρηση της οδηγίας 2008/096 για τη διαχείριση της ασφάλειας των οδικών υποδομών.
- (13) Για να βελτιωθεί η ολοκλήρωση των έργων στον τομέα των μεταφορών σε λιγότερο αναπτυγμένες περιοχές του δικτύου, θα πρέπει να μεταφερθεί στο πρόγραμμα η χορήγηση κονδυλίου του Ταμείου Συνοχής για να χρηματοδοτηθούν έργα στον τομέα των μεταφορών στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής. Σε πρώτη φάση, **η επιλογή των επιλέξιμων για χρηματοδότηση έργων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις εθνικές πιστώσεις στο πλαίσιο του Ταμείου Συνοχής. Στο τέλος της πρώτης φάσης, οι πόροι που θα έχουν μεταφερθεί στο πρόγραμμα και οι**

¹ Οδηγία 2014/94/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Οκτωβρίου 2014, για την ανάπτυξη υποδομών εναλλακτικών καυσίμων (ΕΕ L 307 της 28.10.2014, σ. 1).

² Ανακοίνωση της Επιτροπής «Επίτευξη των στόχων όσον αφορά την κινητικότητα χαμηλών εκπομπών Η Ευρωπαϊκή Ένωση που προστατεύει τον πλανήτη, ισχυροποιεί τους καταναλωτές της και υπερασπίζεται τη βιομηχανία της και τους εργαζομένους της» (COM(2017)0675).

³ COM(2018)0293.

οποίοι δεν έχουν δεσμευτεί για έργο υποδομής στον τομέα των μεταφορών θα πρέπει να διατεθούν σε ανταγωνιστική βάση για έργα στα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής κατά προτεραιότητα σε διασυνοριακές συνδέσεις και ελλείποντες κρίκους. Η Επιτροπή θα πρέπει να στηρίζει τα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής στις προσπάθειές τους να διαμορφώσουν επαρκή δεξαμενή έργων, ιδίως με την ενίσχυση της θεσμικής ικανότητας των αρμόδιων δημοσίων διοικητικών υπηρεσιών.

- (14) Μετά την κοινή ανακοίνωση του Νοεμβρίου 2017¹, στο σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα που εγκρίθηκε στις 28 Μαρτίου 2018 από την Επιτροπή και την Ύπατη Εκπρόσωπο της Ένωσης για Θέματα Εξωτερικής Πολιτικής και Πολιτικής Ασφάλειας², τονίσθηκε ότι η πολιτική όσον αφορά τις υποδομές μεταφορών προσφέρει σαφή ευκαιρία αύξησης των συνεργειών μεταξύ των αμυντικών αναγκών και του ΔΕΔ-Μ, **με τον γενικό στόχο να βελτιωθεί η στρατιωτική κινητικότητα εντός της Ένωσης, λαμβάνοντας υπόψη τη γεωγραφική ισορροπία και εξετάζοντας τα δυνητικά οφέλη για την πολιτική προστασία. Σύμφωνα με το** σχέδιο δράσης, **το 2018** το Συμβούλιο **εξέτασε** και να **επικύρωσε** τις στρατιωτικές απαιτήσεις όσον αφορά τις υποδομές μεταφορών³ και ■ το 2019, οι υπηρεσίες της Επιτροπής **προσδιόρισαν** τα τμήματα του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών που είναι κατάλληλα για **διττή χρήση**, συμπεριλαμβανομένων των απαραίτητων αναβαθμίσεων των υφιστάμενων υποδομών. Η χρηματοδότηση της Ένωσης για την υλοποίηση έργων διττής χρήσης θα πρέπει να εφαρμοσθεί μέσω του προγράμματος με βάση τα ειδικά προγράμματα εργασιών που καθορίζουν τις εφαρμοστέες απαιτήσεις, όπως ορίζονται βάσει του σχεδίου δράσης **και κάθε περαιτέρω ενδεικτικού καταλόγου έργων προτεραιότητας που ενδέχεται να προσδιοριστούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το σχέδιο δράσης για τη στρατιωτική κινητικότητα.**
- (15) **Οι κατευθυντήριες γραμμές του ΔΕΔ-Μ αναγνωρίζουν ότι το εκτεταμένο δίκτυο εξασφαλίζει την προσβασιμότητα και τη συνδεσιμότητα όλων των περιοχών της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των απομακρυσμένων, νησιωτικών και άκρως απόκεντρων περιοχών. Επιπλέον, στην** ανακοίνωσή της με τίτλο «Ισχυρότερη και ανανεωμένη στρατηγική εταιρική σχέση με τις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες της ΕΕ»⁴, η Επιτροπή τόνισε τις ιδιαίτερες ανάγκες των εξόχως απόκεντρων περιφερειών στους τομείς των μεταφορών και **της ενέργειας καθώς και στον ψηφιακό τομέα**, και την αναγκαιότητα

¹ JOIN(2017)0041.

² JOIN(2018)0005.

³ **Στρατιωτικές απαιτήσεις για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός ΕΕ (ST 14770/18).**

⁴ COM(2017)0623.

παροχής *επαρκούς* ενωσιακής χρηματοδότησης για την κάλυψη αυτών των αναγκών, μεταξύ άλλων μέσω του προγράμματος, *με την εφαρμογή ποσοστών συγχρηματοδότησης έως και 70% κατά μέγιστο*.

- (16) Λαμβανομένων υπόψη των σημαντικών επενδυτικών αναγκών για να σημειωθεί πρόοδος στην ολοκλήρωση του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ μέχρι το 2030 (οι οποίες εκτιμώνται σε 350 δισεκατομμύρια EUR την περίοδο 2021-2027), του εκτεταμένου δικτύου ΔΕΔ-Μ έως το 2050 και των επενδύσεων στην απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, στην ψηφιοποίηση και στις αστικές συγκοινωνίες (οι οποίες εκτιμώνται σε 700 δισεκατομμυρίων EUR την περίοδο 2021-2027), είναι σκόπιμο να καταστεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματική η αξιοποίηση των διαφόρων ενωσιακών χρηματοδοτικών προγραμμάτων και μέσων και, κατά συνέπεια, να μεγιστοποιηθεί η προστιθέμενη αξία των επενδύσεων που στηρίζει η Ένωση. Αυτό θα μπορούσε να επιτευχθεί με εξορθολογισμένη διαδικασία επενδύσεων που επιτρέπει την προβολή της δεξαμενής έργων στις μεταφορές στα διάφορα σχετικά προγράμματα της Ένωσης, και ιδίως της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) ή του Ταμείου Συνοχής. Συγκεκριμένα, οι ευνοϊκές συνθήκες που περιγράφονται στο παράρτημα IV του κανονισμού (ΕΕ) XXX [κανονισμός του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και χρηματοδοτικών κανόνων για αυτά και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το μέσο για τη διαχείριση των συνόρων και των θεωρήσεων («ΚΚΔ»)], θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά περίπτωση.
- (17) Ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ καθορίζει τις προτεραιότητες για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές που πρέπει να υλοποιηθούν, ώστε να εκπληρωθούν οι στόχοι της ενεργειακής και της κλιματικής πολιτικής της Ένωσης, καθορίζει κανόνες για τον προσδιορισμό των έργων κοινού ενδιαφέροντος που είναι αναγκαία για την τήρηση αυτών των προτεραιοτήτων και προβλέπει μέτρα για την αδειοδότηση, τη συμμετοχή του Δημοσίου και τις ρυθμίσεις με σκοπό την επιτάχυνση και/ή τη διευκόλυνση της υλοποίησης των έργων αυτών, καθώς και

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 347/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 17ης Απριλίου 2013, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις διευρωπαϊκές ενεργειακές υποδομές, την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1364/2006/ΕΚ και την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 713/2009, (ΕΚ) αριθ. 714/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 (ΕΕ L 115 της 25.4.2013, σ. 39).

κριτήρια επιλεξιμότητας τέτοιων έργων για οικονομική συνδρομή από την Ένωση. **Ο προσδιορισμός των έργων κοινού ενδιαφέροντος σύμφωνα με τον εν λόγω κανονισμό θα συνεχίσει να ακολουθεί την αρχή «προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση», αξιολογώντας τα έργα με βάση σενάρια ενεργειακής ζήτησης που συνάδουν πλήρως με τους στόχους της ΕΕ για την ενέργεια και το κλίμα.**

- (18) Η οδηγία [αναδιατύπωση της οδηγίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας] τονίζει την ανάγκη δημιουργίας ευνοϊκού πλαισίου για αυξημένη αξιοποίηση των κονδυλίων της Ένωσης, με ρητή αναφορά στις δράσεις που καθιστούν δυνατή τη στήριξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- (19) Ενώ η ολοκλήρωση της υποδομής του δικτύου εξακολουθεί να αποτελεί προτεραιότητα για την επίτευξη της ανάπτυξης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η ενσωμάτωση της διασυνοριακής συνεργασίας για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας **και η ανάπτυξη ενός έξυπνου και αποδοτικού ενεργειακού συστήματος που περιλαμβάνει λύσεις αποθήκευσης και ανταπόκρισης στη ζήτηση που συμβάλλουν στην εξισορρόπηση του δικτύου**, αποτυπώνει την προσέγγιση που υιοθετήθηκε στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας «Καθαρή ενέργεια για όλους τους Ευρωπαίους» με συλλογική ευθύνη για την επίτευξη φιλόδοξου στόχου για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας το 2030 και το νέο πολιτικό πλαίσιο, **διασφαλίζοντας δίκαιη και ορθή κοινωνική μετάβαση** με φιλόδοξους μακροπρόθεσμους στόχους απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές.
- (20) Οι καινοτόμες τεχνολογίες στις υποδομές που επιτρέπουν τη μετάβαση σε συστήματα ενέργειας και κινητικότητα χαμηλών ■ εκπομπών και βελτιώνουν την ασφάλεια εφοδιασμού, **με στόχο τη μεγαλύτερη ενεργειακή ανεξαρτησία της Ένωσης**, είναι καίριας σημασίας βάσει του θεματολογίου της Ένωσης για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές. Συγκεκριμένα, στην ανακοίνωση της 23ης Νοεμβρίου 2017 «Ανακοίνωση σχετικά με την ενίσχυση των ενεργειακών δικτύων της Ευρώπης»¹, η Επιτροπή τόνισε ότι ο ρόλος του ηλεκτρισμού, στον οποίο οι ανανεώσιμες πηγές ενέργειας θα αποτελούν το ήμισυ της ηλεκτροπαραγωγής έως το 2030, θα επιτρέπει όλο και περισσότερο την απαλλαγή των τομέων από τις ανθρακούχες εκπομπές που μέχρι σήμερα κυριαρχούνται από τα ορυκτά καύσιμα, όπως οι μεταφορές, η βιομηχανία και η θέρμανση και η ψύξη, και ότι, κατά συνέπεια, η πολιτική για τις διευρωπαϊκές υποδομές ενέργειας **πρέπει να εστιάζεται** στις διασυνδέσεις ηλεκτρικής ενέργειας, στην αποθήκευση ηλεκτρικής ενέργειας, σε έργα έξυπνων δικτύων **και σε επενδύσεις σε υποδομές φυσικού αερίου**. Για τη στήριξη των ενωσιακών στόχων απαλλαγής από τις ανθρακούχες εκπομπές, **ολοκλήρωσης της εσωτερικής αγοράς και ασφάλειας του εφοδιασμού** πρέπει να

¹ COM(2017)0718.

ληφθούν δεόντως υπόψη οι τεχνολογίες και τα έργα που συμβάλλουν στη μετάβαση σε οικονομία χαμηλών ■ εκπομπών. Η Επιτροπή θα έχει ως στόχο την αύξηση του αριθμού διασυνοριακών έξυπνων δικτύων, έργων καινοτόμου αποθήκευσης, καθώς και έργων μεταφοράς διοξειδίου του άνθρακα, που θα χρηματοδοτηθούν βάσει του προγράμματος.

(20α) Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές επιτρέπουν την οικονομικά αποδοτική ανάπτυξη ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στην Ένωση, την επίτευξη του δεσμευτικού στόχου της Ένωσης για ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές σε ποσοστό τουλάχιστον 32 % το 2030, όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, και συμβάλλουν στη στρατηγική υιοθέτηση καινοτόμων τεχνολογιών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Στα ενδεικτικά παραδείγματα επιλέξιμων τεχνολογιών περιλαμβάνονται η παραγωγή ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, όπως ενέργειας από χειρσαίες ή υπεράκτιες αιολικές εγκαταστάσεις, ηλιακής ενέργειας, ενέργειας από βιώσιμη βιομάζα, ωκεάνιας ενέργειας, γεωθερμικής ενέργειας ή ενέργειας από συνδυασμό αυτών, η σύνδεσή τους με το δίκτυο και πρόσθετα στοιχεία, όπως εγκαταστάσεις αποθήκευσης ή μετατροπής. Οι επιλέξιμες δράσεις δεν περιορίζονται στον τομέα της ηλεκτρικής ενέργειας και μπορούν να καλύπτουν και άλλους φορείς ενέργειας και τη δυνητική ζεύξη τομέων, για παράδειγμα, με τη θέρμανση και την ψύξη, την παραγωγή φυσικού αερίου από ηλεκτρική ενέργεια, την αποθήκευση και τη μεταφορά. Τα παραδείγματα αυτά δεν είναι εξαντλητικά, προκειμένου να διατηρηθεί η ευελιξία όσον αφορά τις τεχνολογικές εξελίξεις και επιτεύγματα. Τα εν λόγω έργα δεν συνεπάγονται κατ' ανάγκη φυσική σύνδεση μεταξύ των συνεργαζόμενων κρατών μελών. Τα έργα αυτά μπορούν να βρίσκονται στο έδαφος ενός μόνο συμμετέχοντος κράτους μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι ισχύουν τα γενικά κριτήρια του μέρους IV του παραρτήματος.

(20β) Για τη στήριξη της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές και της διείσδυσης των έργων στην αγορά, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή θα πρέπει να διευκολύνει την ανάπτυξη διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Στον τομέα της ενέργειας, ελλείψει επαρκούς διείσδυσης στην αγορά των έργων διασυνοριακών ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, ο αχρησιμοποίητος προϋπολογισμός που προβλέπεται για διασυνοριακά έργα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές θα πρέπει να χρησιμοποιείται για την επίτευξη των στόχων των διευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2β για δράσεις που προβλέπονται στο άρθρο 9 παράγραφος 3, πριν εξεταστεί η πιθανή

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2018/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για την προώθηση της χρήσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 82).

χρήση του ενωσιακού μηχανισμού χρηματοδότησης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές σύμφωνα με το άρθρο 7 παράγραφος 6.

- (20γ) *Χρειάζεται να υποστηριχτούν έργα έξυπνων δικτύων που περιλαμβάνουν παραγωγή, διανομή ή κατανάλωση ηλεκτρικής ενέργειας με τη χρήση διαχείρισης συστημάτων σε πραγματικό χρόνο και την επίδραση στις διασυννοριακές ροές ενέργειας. Τα ενεργειακά έργα θα πρέπει να αντικατοπτρίζουν περαιτέρω τον κεντρικό ρόλο που διαδραματίζουν τα έξυπνα δίκτυα για την ενεργειακή μετάβαση, ενώ η στήριξη της ΔΣΕ θα πρέπει να συμβάλλει στην κάλυψη των ελλειμμάτων χρηματοδότησης, τα οποία αυτή τη στιγμή θέτουν εμπόδιο στις επενδύσεις που αποσκοπούν στη μεγάλης κλίμακας αξιοποίηση της τεχνολογίας των έξυπνων δικτύων.*
- (20δ) *Πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στη στήριξη της ΕΕ στις διασυννοριακές ενεργειακές διασυνδέσεις, συμπεριλαμβανομένων των αναγκών για την επίτευξη των στόχων διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας του 10 % για το 2020 και του 15% για το 2030, όπως θεσπίστηκε από τον κανονισμό (ΕΕ) 2018/1999¹. Η ανάπτυξη των γραμμών διασύνδεσης ηλεκτρικής ενέργειας είναι ζωτικής σημασίας για την ολοκλήρωση των αγορών, διότι καθιστά δυνατή τη χρήση περισσότερων ανανεώσιμων πηγών ενέργειας στο σύστημα και ωφελείται από το διαφορετικό χαρτοφυλάκιο προσφοράς και ζήτησης ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, τα υπεράκτια αιολικά δίκτυα και τα έξυπνα δίκτυα, ενσωματώνοντας όλες τις χώρες σε μια ρευστή και ανταγωνιστική αγορά ενέργειας.*
- (21) Η επίτευξη της ψηφιακής ενιαίας αγοράς βασίζεται στην ψηφιακή συνδεσιμότητα των υποδομών. Η ψηφιοποίηση της ευρωπαϊκής βιομηχανίας και ο εκσυγχρονισμός τομέων, όπως οι μεταφορές, η ενέργεια, η υγειονομική περίθαλψη και η δημόσια διοίκηση, εξαρτάται από την καθολική πρόσβαση σε αξιόπιστα, οικονομικά προσιτά, υψηλής και πολύ υψηλής χωρητικότητας δίκτυα. Η ψηφιακή συνδεσιμότητα έχει καταστεί ένας από τους αποφασιστικούς παράγοντες για τη γεφύρωση οικονομικών, κοινωνικών και εδαφικών χασμάτων, διότι υποστηρίζει τον εκσυγχρονισμό των τοπικών οικονομιών και προωθεί τη διαφοροποίηση των οικονομικών δραστηριοτήτων. Το πεδίο παρέμβασης του προγράμματος στο πεδίο της ψηφιακής συνδεσιμότητας των υποδομών πρέπει να αναπροσαρμοστεί ώστε να αντικατοπτρίζει την αυξανόμενη σημασία της για την

¹ *Κανονισμός (ΕΕ) 2018/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη διακυβέρνηση της Ενεργειακής Ένωσης και της Δράσης για το Κλίμα, για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΚ) αριθ. 663/2009 και (ΕΚ) αριθ. 715/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 94/22/ΕΚ, 98/70/ΕΚ, 2009/31/ΕΚ, 2009/73/ΕΚ, 2010/31/ΕΕ, 2012/27/ΕΕ και 2013/30/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, των οδηγιών 2009/119/ΕΚ και (ΕΕ) 2015/652 του Συμβουλίου και για την κατάργηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 525/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 328 της 21.12.2018, σ. 1).*

οικονομία και την κοινωνία γενικότερα. Συνεπώς, είναι απαραίτητο να προσδιορισθούν τα κοινού ενδιαφέροντος έργα υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας που απαιτούνται για την επίτευξη των στόχων της Ένωσης για την ψηφιακή ενιαία αγορά, και να καταργηθεί ο κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹.

- (22) Στην ανακοίνωση με τίτλο «Συνδεσιμότητα για ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά – Προς μια ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit»² (στρατηγική της «ευρωπαϊκής κοινωνίας των Gigabit») καθορίζονται οι στρατηγικοί στόχοι για το 2025, με σκοπό να βελτιστοποιηθούν οι επενδύσεις σε υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας. Η οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³ έχει ως στόχο, μεταξύ άλλων, τη δημιουργία ρυθμιστικού περιβάλλοντος το οποίο θα παρέχει κίνητρα για ιδιωτικές επενδύσεις σε δίκτυα ψηφιακής συνδεσιμότητας. Ωστόσο, είναι σαφές ότι η εγκατάσταση δικτύων θα παραμείνει μη βιώσιμη από εμπορική άποψη σε πολλές περιοχές ανά την Ένωση, λόγω διαφόρων παραγόντων, όπως ο εξόχως απόκεντρος χαρακτήρας και οι εδαφικές ή γεωγραφικές ιδιαιτερότητες, η χαμηλή πυκνότητα πληθυσμού και διάφοροι κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες, **και, ως τέτοια, απαιτεί επειγόντως μεγαλύτερη προσοχή**. Επομένως, το πρόγραμμα πρέπει να αναπροσαρμοσθεί για να συμβάλει στην επίτευξη των εν λόγω στρατηγικών στόχων που καθορίζονται στη στρατηγική για την ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit, **με στόχο, μεταξύ άλλων, να συμβάλει σε μια ισορροπία μεταξύ αγροτικής και αστικής ανάπτυξης, και** ώστε να συμπληρώνει τη στήριξη για την εγκατάσταση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας που παρέχεται από άλλα προγράμματα, ιδίως το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής και το ταμείο InvestEU.
- (23) Μολονότι όλα τα δίκτυα ψηφιακής συνδεσιμότητας που συνδέονται με το Διαδίκτυο είναι εκ φύσεως διευρωπαϊκά, κυρίως λόγω της λειτουργίας εφαρμογών και υπηρεσιών που επιτρέπουν, στη χρηματοδότηση μέσω του προγράμματος θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα σε δράσεις με τις υψηλότερες αναμενόμενες επιπτώσεις στην ψηφιακή ενιαία αγορά, μεταξύ άλλων με την ευθυγράμμισή τους με τους στόχους της ανακοίνωσης για τη στρατηγική για την κοινωνία των Gigabit, όπως και στον ψηφιακό

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 283/2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Μαρτίου 2014, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τα διευρωπαϊκά δίκτυα υποδομών των τηλεπικοινωνιών και την κατάργηση της απόφασης αριθ. 1336/97/ΕΚ (ΕΕ L 86 της 21.3.2014, σ. 14).

² COM(2016)0587.

³ **Οδηγία (ΕΕ) 2018/1972 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Δεκεμβρίου 2018, για τη θέσπιση του Ευρωπαϊκού Κώδικα Ηλεκτρονικών Επικοινωνιών (ΕΕ L 321 της 17.12.2018, σ. 36).**

μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας, λαμβανομένων υπόψη των ανεπαρκειών της αγοράς και των εμποδίων υλοποίησης που συναντώνται.

- (24) Σχολεία, πανεπιστήμια, βιβλιοθήκες, τοπικές, επαρχιακές, περιφερειακές ή εθνικές διοικητικές υπηρεσίες, βασικοί πάροχοι δημόσιων υπηρεσιών, νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, συγκοινωνιακοί κόμβοι και επιχειρήσεις ψηφιακής έντασης είναι οντότητες και τόποι που μπορούν να επηρεάσουν σημαντικές κοινωνικο-οικονομικές εξελίξεις στην περιοχή όπου βρίσκονται, **συμπεριλαμβανομένων των αγροτικών και των αραιοκατοικημένων περιοχών**. Οι εν λόγω κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες πρέπει να βρίσκονται στην πρώτη γραμμή της συνδεσιμότητας Gigabit, ώστε να παρέχουν πρόσβαση στις καλύτερες υπηρεσίες και εφαρμογές για τους πολίτες, τις επιχειρήσεις και τις τοπικές κοινότητες της Ευρώπης. Το πρόγραμμα θα πρέπει να στηρίξει την πρόσβαση **σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων των συστημάτων 5G και άλλων συστημάτων συνδεσιμότητας τελευταίας τεχνολογίας, ικανών να παρέχουν συνδεσιμότητα Gigabit για αυτούς τους κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες**, με σκοπό να μεγιστοποιηθούν οι θετικές δευτερογενείς επιπτώσεις στην ευρύτερη οικονομία και την κοινωνία **στις περιοχές τους**, μεταξύ άλλων με τη δημιουργία ζήτησης ευρύτερων χρήσεων συνδεσιμότητας και υπηρεσιών.

- (24α) **Μη συνδεδεμένα εδάφη σε όλες τις περιοχές της ΕΕ αποτελούν σημεία συμφόρησης και ανεκμετάλλετο δυναμικό για την ψηφιακή ενιαία αγορά**. Στις περισσότερες αγροτικές και απομακρυσμένες περιοχές η συνδεσιμότητα υψηλής ποιότητας με το διαδίκτυο μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στην πρόληψη ψηφιακού χάσματος, απομόνωσης και μείωσης του πληθυσμού με τον περιορισμό του κόστους παράδοσης εμπορευμάτων και υπηρεσιών και με την εν μέρει αντιστάθμιση της απομακρυσμένης θέσης. Υψηλής ποιότητας συνδεσιμότητα με το διαδίκτυο είναι απαραίτητη για νέες οικονομικές ευκαιρίες, όπως η γεωργία ακριβείας ή η ανάπτυξη της βιοοικονομίας σε αγροτικές περιοχές. Το πρόγραμμα πρέπει να συμβάλει στην παροχή σταθερής ή ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής χωρητικότητας σε όλα τα νοικοκυριά στην Ευρώπη, της υπαίθρου ή των πόλεων, ιδίως με την εγκατάστασή της όπου παρατηρείται ανεπάρκεια της αγοράς και η οποία μπορεί να αντιμετωπιστεί με τη χρήση επιχορηγήσεων χαμηλής έντασης. **Με στόχο τη μεγιστοποίηση των συνεργειών των δράσεων που υποστηρίζονται από το πρόγραμμα, θα πρέπει να δοθεί η δέουσα προσοχή στο επίπεδο συγκέντρωσης κοινωνικοοικονομικών φορέων σε συγκεκριμένη περιοχή και στο επίπεδο της χρηματοδότησης που απαιτείται για την επίτευξη κάλυψης. Επίσης, με το πρόγραμμα θα πρέπει να επιδιωχθεί η επίτευξη ολοκληρωμένης κάλυψης νοικοκυριών και εδαφών, διότι είναι οικονομικά ασύμφορο να αντιμετωπισθούν σε μεταγενέστερο στάδιο τα κενά σε ήδη καλυπτόμενη περιοχή.**

- (25) Πέραν αυτού, με βάση την επιτυχία της πρωτοβουλίας WiFi4EU, το πρόγραμμα πρέπει να εξακολουθήσει να στηρίζει τη δωρεάν **ασφαλή** παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας υψηλής ποιότητας στα κέντρα του τοπικού δημόσιου βίου, καθώς και σε οντότητες με δημόσια αποστολή, όπως οι δημόσιες αρχές και οι πάροχοι δημοσίων υπηρεσιών, καθώς και σε υπαίθριους χώρους στους οποίους έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό, ώστε να προωθηθεί το ψηφιακό όραμα της Ένωσης στις τοπικές κοινότητες.
- (25α) ***Η ψηφιακή υποδομή αποτελεί σημαντική βάση για καινοτομία. Προκειμένου το πρόγραμμα να μεγιστοποιήσει τον αντίκτυπό του, θα πρέπει να επικεντρωθεί στη χρηματοδότηση της υποδομής. Οι ατομικές ψηφιακές υπηρεσίες και εφαρμογές, όπως αυτές που αφορούν διάφορες τεχνολογίες καταναμεμημένου καθολικού ή την τεχνητή νοημοσύνη, θα πρέπει, συνεπώς, να μην καλύπτονται από το πρόγραμμα και, αντ' αυτού, κατά περίπτωση, να καλύπτονται από άλλα μέσα, όπως η Ψηφιακή Ευρώπη. Είναι επίσης σημαντικό να μεγιστοποιηθούν οι συνέργειες μεταξύ των διαφόρων προγραμμάτων.***
- (26) Η βιωσιμότητα των προβλεπόμενων ψηφιακών υπηρεσιών νέας γενιάς, όπως οι υπηρεσίες και οι εφαρμογές του Διαδικτύου των πραγμάτων που αναμένεται να αποφέρουν σημαντικά οφέλη σε διάφορους τομείς και στην κοινωνία στο σύνολό της, θα απαιτήσει αδιάλειπτη διασυννοριακή κάλυψη με **συστήματα 5G**, ιδίως για να καταστεί δυνατή η συνεχής σύνδεση χρηστών και αντικειμένων ενόσω κινούνται. Ωστόσο, τα σενάρια επιμερισμού του κόστους για την εγκατάσταση του 5G σε αυτούς τους τομείς παραμένουν ασαφή και οι διαφαινόμενοι κίνδυνοι της εμπορικής εγκατάστασης σε ορισμένα καίρια πεδία είναι πολύ υψηλοί. Οι οδικοί διάδρομοι και οι σιδηροδρομικές συνδέσεις αναμένεται να καταστούν καίρια πεδία στο πρώτο στάδιο των νέων εφαρμογών στον τομέα της συνδεδεμένης κινητικότητας και, συνεπώς, αποτελούν ζωτικής σημασίας διασυννοριακά έργα προς χρηματοδότηση βάσει του προγράμματος.
- I**
- (28) Η εγκατάσταση των βασικών δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων που συνδέουν ευρωπαϊκά εδάφη με τρίτες χώρες σε άλλες ηπείρους ή που συνδέουν ευρωπαϊκά νησιά, ***εξόχως απόκεντρες περιφέρειες ή υπερπόντιες χώρες και εδάφη, μεταξύ άλλων, μέσω των χωρικών υδάτων της Ένωσης και της αποκλειστικής οικονομικής ζώνης των κρατών μελών,*** είναι αναγκαία ως εφεδρεία σε τέτοιες κρίσιμες υποδομές, και για την αύξηση της χωρητικότητας και της ανθεκτικότητας των ψηφιακών δικτύων της Ένωσης, ***συνεισφέροντας επίσης στην εδαφική συνοχή.*** Ωστόσο, τέτοια έργα συχνά δεν είναι βιώσιμα από εμπορική άποψη χωρίς δημόσια στήριξη. ***Επιπλέον, θα πρέπει να***

παρέχεται υποστήριξη, ώστε να συμπληρωθούν οι ευρωπαϊκοί υπολογιστικοί πόροι υψηλών επιδόσεων με κατάλληλες συνδέσεις χωρητικότητας σε terabit.

- (29) Σε δράσεις που συμβάλλουν σε κοινού ενδιαφέροντος έργα υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας πρέπει να χρησιμοποιηθεί η ***καλύτερα διαθέσιμη και κατάλληλη*** τεχνολογία για το συγκεκριμένο έργο, ***η οποία να προσφέρει την*** καλύτερη ισορροπία μεταξύ των τεχνολογιών αιχμής όσον αφορά τη χωρητικότητα ροής δεδομένων, την προστασία μετάδοσης, την ανθεκτικότητα του δικτύου και την οικονομική αποδοτικότητα, και θα πρέπει να έχουν προτεραιότητα μέσω των προγραμμάτων εργασιών με βάση τα κριτήρια που ορίζει ο παρών κανονισμός. Η εγκατάσταση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας μπορεί να περιλαμβάνει παθητική υποδομή, για τη μεγιστοποίηση των κοινωνικο-οικονομικών και των περιβαλλοντικών οφελών. Τέλος, κατά την ιεράρχηση των δράσεων, λαμβάνονται υπόψη οι δυνητικές θετικές δευτερογενείς συνέπειες από άποψη συνδεσιμότητας, π.χ. όταν ένα εκτελούμενο έργο μπορεί να βελτιώσει το επιχειρηματικό ενδιαφέρον για μελλοντική εγκατάσταση που θα οδηγήσει σε περαιτέρω κάλυψη των εδαφών και του πληθυσμού σε περιοχές που δεν καλύπτονται μέχρι σήμερα.
- (30) Η Ένωση έχει αναπτύξει τη δική της δορυφορική τεχνολογία εντοπισμού θέσης, πλοήγησης και χρονισμού (PNT) (EGNOS/Galileo) και το δικό της σύστημα γεωσκόπησης (Copernicus). Τόσο το EGNOS/Galileo όσο και το Copernicus προσφέρουν προηγμένες υπηρεσίες που παρέχουν σημαντικά οικονομικά οφέλη σε δημόσιους και ιδιώτες χρήστες. Συνεπώς, οι υποδομές μεταφορών, ενέργειας και ψηφιακής συνδεσιμότητας που χρηματοδοτούνται από το πρόγραμμα, στις οποίες χρησιμοποιούνται υπηρεσίες PNT ή γεωσκόπησης, θα πρέπει να είναι τεχνικώς συμβατές με το EGNOS/Galileo και το Copernicus.
- (31) Τα πρώτα θετικά αποτελέσματα της πρόσκλησης «συνδυαστικές προτάσεις» που προκηρύχθηκε με βάση το τρέχον πρόγραμμα του 2017 επιβεβαίωσαν τη σημασία και την προστιθέμενη αξία που έχει η αξιοποίηση των επιχορηγήσεων σε συνδυασμό με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή άλλα αναπτυξιακά και δημόσια και ιδιωτικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επενδυτές του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, μεταξύ άλλων με συμπράξεις δημόσιου και ιδιωτικού τομέα. ***Ο συνδυασμός πόρων θα συμβάλει στην προσέλκυση ιδιωτικών επενδύσεων και στην παροχή μόχλευσης για τη συνολική συμβολή του δημόσιου τομέα σύμφωνα με τους στόχους του προγράμματος «Invest EU».*** Επομένως, το πρόγραμμα πρέπει να εξακολουθήσει να ***στηρίζει δράσεις*** με δυνατότητα συνδυασμού τους με επιχορηγήσεις της ΕΕ και άλλες πηγές χρηματοδότησης. ***Στον κλάδο των μεταφορών, οι συνδυαστικές πράξεις δεν υπερβαίνουν το 10% του ειδικού κονδυλίου του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο α σημείο i).***

- (31α) *Στον τομέα των μεταφορών, οι συνδυαστικές πράξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δράσεις που σχετίζονται με έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β).*
- (32) Οι στόχοι πολιτικής του παρόντος προγράμματος θα τεθούν επίσης σε εφαρμογή με χρηματοδοτικά μέσα και δημοσιονομικές εγγυήσεις με βάση την/τις ενότητα/-ες πολιτικής του ταμείου InvestEU. Οι δράσεις του προγράμματος θα πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την **τόνωση των επενδύσεων με την** αντιμετώπιση ανεπαρκειών της αγοράς ή **καταστάσεων** μη ικανοποιητικής αξιοποίησης των επενδύσεων, **ιδίως όταν οι δράσεις δεν είναι εμπορικά βιώσιμες**, κατά τρόπο αναλογικό, χωρίς να επικαλυφθεί ή να παραγκωνισθεί η ιδιωτική χρηματοδότηση, και να έχουν σαφή ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.
- (33) Για να ευνοηθεί η ολοκληρωμένη ανάπτυξη του κύκλου της καινοτομίας, είναι απαραίτητο να εξασφαλιστεί συμπληρωματικότητα μεταξύ των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται στο πλαίσιο των προγραμμάτων-πλαίσιου έρευνας και καινοτομίας της Ένωσης και των καινοτόμων λύσεων που αναπτύσσονται με τη στήριξη της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη». Προς τον σκοπό αυτόν, οι συνέργειες με τον Ορίζοντα Ευρώπη διασφαλίζουν ότι: α) διαπιστώνονται και προσδιορίζονται οι ανάγκες έρευνας και καινοτομίας στα πεδία των μεταφορών, της ενέργειας και του ψηφιακού τομέα εντός της ΕΕ κατά τη διάρκεια της διαδικασίας στρατηγικού σχεδιασμού του Ορίζοντα Ευρώπη· β) η διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» στηρίζει ευρείας κλίμακας εμπορική εξάπλωση και εγκατάσταση καινοτόμων τεχνολογιών και λύσεων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών υποδομών, ιδίως εκείνες που προκύπτουν από τον Ορίζοντα Ευρώπη· γ) θα διευκολυνθεί η ανταλλαγή πληροφοριών και δεδομένων μεταξύ του προγράμματος Ορίζων Ευρώπη και της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη», παραδείγματος χάρη με την προβολή τεχνολογιών από τον Ορίζοντα Ευρώπη με υψηλή ετοιμότητα της αγοράς, οι οποίες στη συνέχεια θα μπορούσαν να εγκατασταθούν μέσω της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη».
- (34) Ο παρών κανονισμός καθορίζει ένα χρηματοδοτικό κονδύλιο για ολόκληρη την περίοδο 2021-2027, το οποίο αποτελεί το ποσό προνομιακής αναφοράς, κατά την έννοια του [αναφορά προς επικαιροποίηση ανάλογα με την περίπτωση σύμφωνα με τη νέα διοργανική συμφωνία: σημείο 17 της διοργανικής συμφωνίας, της 2ας Δεκεμβρίου 2013, μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής για τη δημοσιονομική πειθαρχία, τη συνεργασία σε δημοσιονομικά θέματα και τη χρηστή

δημοσιονομική διαχείριση¹, για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κατά την ετήσια διαδικασία του προϋπολογισμού.

- (35) Σε επίπεδο Ένωσης, το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο συντονισμού της οικονομικής πολιτικής αποτελεί το πλαίσιο για τον προσδιορισμό των προτεραιοτήτων εθνικών μεταρρυθμίσεων και την παρακολούθηση της εφαρμογής τους. Τα κράτη μέλη πρέπει να αναπτύξουν τις δικές τους εθνικές πολυετείς επενδυτικές στρατηγικές για τη στήριξη των εν λόγω μεταρρυθμιστικών προτεραιοτήτων. Οι στρατηγικές αυτές θα πρέπει να υποβληθούν μαζί με τα ετήσια εθνικά προγράμματα μεταρρυθμίσεων ως μέσο περιγραφής και συντονισμού των επενδυτικών σχεδίων προτεραιότητας που πρέπει να στηριχθούν με εθνική και/ή ενωσιακή χρηματοδότηση. Θα πρέπει επίσης να χρησιμεύσουν στην αξιοποίηση της ενωσιακής χρηματοδότησης με συνεκτικό τρόπο και στη μεγιστοποίηση της προστιθέμενης αξίας της χρηματοδοτικής στήριξης που θα ληφθεί κυρίως από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και το Ταμείο Συνοχής, την Ευρωπαϊκή Λειτουργία Σταθεροποίησης Επενδύσεων, το ταμείο InvestEU και τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη», ανάλογα με την περίπτωση. Η χρηματοδοτική στήριξη θα πρέπει επίσης να χρησιμοποιηθεί κατά τρόπο συνεπή με τα ενωσιακά και τα εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, κατά περίπτωση.
- (36) Οι οριζόντιοι δημοσιονομικοί κανόνες που έχουν εγκρίνει το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο βάσει του άρθρου 322 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης ισχύουν για τον παρόντα κανονισμό. Οι κανόνες αυτοί καθορίζονται στον δημοσιονομικό κανονισμό και προσδιορίζουν συγκεκριμένα τη διαδικασία κατάρτισης και εκτέλεσης του προϋπολογισμού μέσω επιχορηγήσεων, δημοσίων συμβάσεων, βραβείων και έμμεσης εφαρμογής και προβλέπουν ελέγχους σχετικά με την ευθύνη των οικονομικών παραγόντων. Οι κανόνες που εγκρίνονται βάσει του άρθρου 322 της ΣΛΕΕ αφορούν επίσης την προστασία του προϋπολογισμού της Ένωσης σε περίπτωση γενικευμένων ανεπαρκειών όσον αφορά το κράτος δικαίου στα κράτη μέλη, διότι ο σεβασμός του κράτους δικαίου αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και την αποτελεσματική ενωσιακή χρηματοδότηση.
- (37) Οι μορφές χρηματοδότησης και οι μέθοδοι εφαρμογής δυνάμει του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να επιλεγούν με βάση τη συμβολή τους στην επίτευξη των συγκεκριμένων στόχων των δράσεων και στην παραγωγή αποτελεσμάτων, λαμβανομένων υπόψη, ειδικότερα, του κόστους των ελέγχων, του διοικητικού φόρτου και του αναμενόμενου κινδύνου μη συμμόρφωσης. Εν προκειμένω πρέπει να εξετασθούν επίσης η χρήση εφάπαξ ποσών, κατ' αποκοπή ποσοστών και του κόστους

¹ ΕΕ C 373 της 20.12.2013, σ. 1.

ανά μονάδα, καθώς και η χρηματοδότηση που δεν σχετίζεται με δαπάνες, κατά το άρθρο 125 παράγραφος 1 του δημοσιονομικού κανονισμού

- (38) Τρίτες χώρες που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ) μπορούν να συμμετέχουν στο πρόγραμμα, στο πλαίσιο της συνεργασίας που έχει αποφασισθεί δυνάμει της συμφωνίας του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), η οποία προβλέπει την εκτέλεση των ενωσιακών προγραμμάτων με απόφαση βάσει της εν λόγω συμφωνίας. Είναι επίσης δυνατό να συμμετέχουν τρίτες χώρες βάσει άλλων νομικών πράξεων. Πρέπει να εισαχθεί ειδική διάταξη στον παρόντα κανονισμό για τη χορήγηση των απαραίτητων δικαιωμάτων και πρόσβασης στον αρμόδιο διατάκτη, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), καθώς και στο Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, ώστε να μπορούν να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους.
- (39) Ο δημοσιονομικός κανονισμός καθορίζει τους κανόνες χορήγησης επιχορηγήσεων. Για να ληφθεί υπόψη η ιδιαιτερότητα των δράσεων που στηρίζονται από το πρόγραμμα και να εξασφαλιστεί συνεπής υλοποίηση σε τομείς που καλύπτει το πρόγραμμα, είναι αναγκαίο να προβλεφθούν πρόσθετες υποδείξεις όσον αφορά τα κριτήρια επιλεξιμότητας και ανάθεσης. ***Η επιλογή των πράξεων και η χρηματοδότησή τους θα πρέπει να τηρούν μόνο τους όρους που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό και στον δημοσιονομικό κανονισμό. Χωρίς παρέκκλιση από τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα προγράμματα εργασίας μπορούν να προβλέπουν απλουστευμένες διαδικασίες.***
- (39α) ***Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τα κριτήρια επιλογής και ανάθεσης ορίζονται στα προγράμματα εργασίας. Στον τομέα των μεταφορών, η ποιότητα και η συνάφεια των έργων θα πρέπει να αξιολογείται λαμβάνοντας επίσης υπόψη τον αναμενόμενο αντίκτυπό τους στη συνδεσιμότητα στην ΕΕ, τη συμμόρφωσή τους με τις απαιτήσεις προσβασιμότητας και τη στρατηγική τους όσον αφορά μελλοντικές ανάγκες συντήρησης.***
- (40) Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹, τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου², τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ)

¹ Κανονισμός (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Σεπτεμβρίου 2013, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) και την κατάργηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του κανονισμού (Ευρατόμ) αριθ. 1074/1999 του Συμβουλίου (ΕΕ L 248 της 18.9.2013, σ. 1).

² Κανονισμός (ΕΚ, Ευρατόμ) αριθ. 2988/95 του Συμβουλίου, της 18ης Δεκεμβρίου 1995, σχετικά με την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων (ΕΕ L 312 της 23.12.95, σ. 1).

αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου¹ και τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/193 του Συμβουλίου², τα οικονομικά συμφέροντα της Ένωσης πρέπει να προστατεύονται με αναλογικά μέτρα, καθώς και με την πρόληψη, τον εντοπισμό, τη διόρθωση και τη διερεύνηση παρατυπιών και περιπτώσεων απάτης, την ανάκτηση απολεσθέντων, αχρεωστήτως καταβληθέντων ή μη ορθώς χρησιμοποιηθέντων κονδυλίων και, όταν χρειάζεται, την επιβολή διοικητικών κυρώσεων. Συγκεκριμένα, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 και τον κανονισμό (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) μπορεί να διενεργεί έρευνες, καθώς και επιτόπιες έρευνες και επιθεωρήσεις, με στόχο να διαπιστώνεται αν υπάρχει περίπτωση απάτης, διαφθοράς ή οποιασδήποτε άλλης παράνομης δραστηριότητας εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης. Σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2017/1939, η Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) μπορεί να διερευνά και να ασκεί δίωξη σε υποθέσεις απάτης και άλλων εγκληματικών δραστηριοτήτων εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, όπως προβλέπεται στην οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου³. Σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, κάθε πρόσωπο ή οντότητα που είναι αποδέκτης κονδυλίων της Ένωσης οφείλει να συνεργάζεται πλήρως για την προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης, να παρέχει τα αναγκαία δικαιώματα και πρόσβαση στην Επιτροπή, την OLAF, την Ευρωπαϊκή Εισαγγελία (EPPO) και το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο (ΕΕΣ) και να μεριμνά ώστε τυχόν τρίτοι που συμμετέχουν στην εκτέλεση κονδυλίων της Ένωσης να εκχωρούν ισοδύναμα δικαιώματα.

- (41) Σύμφωνα με αναφορά προς επικαιροποίηση ανάλογα με την περίπτωση σύμφωνα με τη νέα απόφαση για τις ΥΧΕ: άρθρο 94 της απόφασης 2013/755/ΕΕ του Συμβουλίου⁴, τα πρόσωπα και οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη (ΥΧΕ) είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση, με την επιφύλαξη των κανόνων και των στόχων του προγράμματος και των ενδεχόμενων ρυθμίσεων που ισχύουν στο κράτος μέλος με το οποίο είναι συνδεδεμένη η υπερπόντια χώρα ή το έδαφος.

¹ Κανονισμός (Ευρατόμ, ΕΚ) αριθ. 2185/96 του Συμβουλίου, της 11ης Νοεμβρίου 1996, σχετικά με τους ελέγχους και εξακριβώσεις που διεξάγει επιτοπίως η Επιτροπή με σκοπό την προστασία των οικονομικών συμφερόντων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από απάτες και λοιπές παρατυπίες (ΕΕ L 292 της 15.11.1996, σ. 2).

² Κανονισμός (ΕΕ) 2017/1939 του Συμβουλίου, της 12ης Οκτωβρίου 2017, σχετικά με την εφαρμογή ενισχυμένης συνεργασίας για τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Εισαγγελίας («EPPO») (ΕΕ L 283 της 31.10.2017, σ. 1).

³ Οδηγία (ΕΕ) 2017/1371 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 5ης Ιουλίου 2017, σχετικά με την καταπολέμηση, μέσω του ποινικού δικαίου, της απάτης εις βάρος των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης (ΕΕ L 198 της 28.7.2017, σ. 29).

⁴ ΕΕ L 344 της 19.12.2017, σ. 1.

- (42) Η Ένωση θα πρέπει να επιδιώξει τη συνοχή και τις συνέργειες με τα προγράμματα εξωτερικών πολιτικών της Ένωσης, καθώς και με την προενταξιακή βοήθεια σύμφωνα με τις δεσμεύσεις που αναλήφθηκαν στο πλαίσιο της ανακοίνωσης «Μια αξιόπιστη προοπτική διεύρυνσης και ενισχυμένη δέσμευση της ΕΕ με τις χώρες των Δυτικών Βαλκανίων»¹.
- (43) Όταν τρίτες χώρες ή οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτες χώρες συμμετέχουν σε δράσεις που συμβάλλουν σε έργα κοινού ενδιαφέροντος ή σε διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η οικονομική συνδρομή θα πρέπει να διατίθεται μόνον εφόσον είναι αναγκαία για τη διασφάλιση της επίτευξης των στόχων των εν λόγω έργων. **Όσον αφορά το μέρος που αφορά τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η συνεργασία μεταξύ ενός ή περισσότερων κρατών μελών και μιας τρίτης χώρας (συμπεριλαμβανομένης της Ενεργειακής Κοινότητας) θα πρέπει να τηρεί τους όρους που προβλέπονται στο άρθρο 11 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/XXX του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [οδηγία για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας] σχετικά με την ανάγκη φυσικής σύνδεσης με την ΕΕ.**
- (43α) **Η ανακοίνωση της Επιτροπής του Οκτωβρίου 2017, με τίτλο «Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη»², σημειώνει ότι η ΕΕ είναι η πιο ανοικτή αγορά στον κόσμο για τις δημόσιες συμβάσεις, αλλά δεν υπάρχει πάντα αμοιβαιότητα όσον αφορά την πρόσβαση των εταιρειών μας σε άλλες χώρες. Ως εκ τούτου, οι δικαιούχοι κονδυλίων ΔΣΕ θα πρέπει να αξιοποιούν πλήρως τις δυνατότητες σύναψης στρατηγικών συμβάσεων προμηθειών που προσφέρει η οδηγία 2014/25/ΕΕ.**
- (44) Σύμφωνα με τα σημεία 22 και 23 της διοργανικής συμφωνίας για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου, της 13ης Απριλίου 2016³, είναι αναγκαίο να αξιολογείται το παρόν πρόγραμμα βάσει των πληροφοριών που συλλέγονται μέσω ειδικών απαιτήσεων παρακολούθησης, **όπως σχετικά με την παρακολούθηση του κλίματος**, και, παράλληλα, χωρίς υπερβολική ρύθμιση και διοικητικό φόρτο, ιδίως για τα κράτη μέλη. Η Επιτροπή θα πρέπει να διενεργεί αξιολογήσεις και να τις κοινοποιεί στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και

¹ COM(2018)0065.

² **Ανακοίνωση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών – Να γίνουν οι δημόσιες συμβάσεις προμηθειών αποτελεσματικές μέσα στην Ευρώπη και για την Ευρώπη (COM(2017)0572).**

³ Διοργανική συμφωνία μεταξύ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου (ΕΕ L 123 της 12.5.2016, σ. 1).

την Επιτροπή των Περιφερειών, ώστε να αξιολογούνται η αποτελεσματικότητα και η απόδοση της χρηματοδότησης και ο αντίκτυπός της στους συνολικούς στόχους του προγράμματος, **και κατά περίπτωση, να προχωρά στις απαραίτητες προσαρμογές.**

- (45) Πρέπει να τεθούν σε εφαρμογή, **με διαφάνεια και λογοδοσία**, κατάλληλα μέτρα παρακολούθησης και υποβολής εκθέσεων, καθώς και **μετρήσιμοι** δείκτες, για την πρόσβαση στο πρόγραμμα και για την αξιολόγηση και την υποβολή εκθέσεων σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος στην επίτευξη των γενικών και ειδικών στόχων που προβλέπονται στον παρόντα κανονισμό, **καθώς και για την προώθηση των επιτευγμάτων του προγράμματος.** Αυτό το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις θα πρέπει να εξασφαλίζει ότι τα στοιχεία για την παρακολούθηση της εκτέλεσης του προγράμματος και των αποτελεσμάτων του **είναι κατάλληλα για τη σε βάθος ανάλυση της προόδου που έχει επιτευχθεί και των δυσκολιών που αντιμετωπίζονται και ότι τα εν λόγω δεδομένα και αποτελέσματα** συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Είναι αναγκαίο να επιβληθούν στους αποδέκτες των κονδυλίων της Ένωσης αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων, προκειμένου να συλλέγουν τα σχετικά δεδομένα για το πρόγραμμα.
- (45α) **Το πρόγραμμα θα πρέπει να υλοποιηθεί μέσω προγραμμάτων εργασίας. Η Επιτροπή θα πρέπει να εγκρίνει έως την 31η Δεκεμβρίου 2020 τα πρώτα πολυετή προγράμματα εργασίας που θα περιλαμβάνουν το χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τα τρία πρώτα έτη του προγράμματος, τα θέματα και τον ενδεικτικό προϋπολογισμό τους , καθώς και ένα μελλοντικό πλαίσιο που θα καλύπτει ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού.**
- (46) Για να εξασφαλισθούν ενιαίοι όροι εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή εκτελεστικές αρμοδιότητες όσον αφορά την έγκριση των προγραμμάτων εργασίων. Οι εν λόγω αρμοδιότητες θα πρέπει να ασκούνται σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹.
- (47) Για την αναπροσαρμογή, όταν χρειάζεται, των δεικτών που χρησιμοποιούνται για την παρακολούθηση του προγράμματος, τα ενδεικτικά ποσοστά των δημοσιονομικών πόρων που διατίθενται για κάθε ειδικό στόχο στον τομέα των μεταφορών και ο καθορισμός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου μεταφορών, η εξουσία έκδοσης πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 290 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 182/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Φεβρουαρίου 2011, για τη θέσπιση κανόνων και γενικών αρχών σχετικά με τους τρόπους ελέγχου από τα κράτη μέλη της άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων από την Επιτροπή (ΕΕ L 55 της 28.2.2011, σ. 13).

Ένωσης θα πρέπει να ανατεθούν στην Επιτροπή όσον αφορά τις τροποποιήσεις στα μέρη I, II και III του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού. Έχει ιδιαίτερη σημασία να διεξαγάγει η Επιτροπή ουσιαστικές διαβουλεύσεις κατά τις προπαρασκευαστικές της εργασίες, μεταξύ άλλων και σε επίπεδο εμπειρογνομόνων, σύμφωνα με τις αρχές που ορίζονται στη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου. Πιο συγκεκριμένα, προκειμένου να εξασφαλιστεί η ίση συμμετοχή στην προετοιμασία των κατ' εξουσιοδότηση πράξεων, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο λαμβάνουν όλα τα έγγραφα κατά τον ίδιο χρόνο με τους εμπειρογνώμονες των κρατών μελών, και οι εμπειρογνώμονές τους έχουν συστηματικά πρόσβαση στις συνεδριάσεις των ομάδων εμπειρογνομόνων της Επιτροπής που ασχολούνται με την προετοιμασία κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.

- (48) Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 θα πρέπει, για λόγους σαφήνειας, να καταργηθούν. Ωστόσο, θα πρέπει να διαφυλαχθούν τα αποτελέσματα του άρθρου 29 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, με το οποίο τροποποιείται το παράρτημα του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 913/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ όσον αφορά τον κατάλογο των εμπορευματικών διαδρόμων.
- (49) Για να καταστεί δυνατή η έγκαιρη έκδοση των εκτελεστικών πράξεων που προβλέπονται από τον παρόντα κανονισμό, είναι αναγκαίο ο παρών κανονισμός να τεθεί σε ισχύ αμέσως μετά τη δημοσίευσή του,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ I

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

Ο παρών κανονισμός ορίζει τη διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» («το πρόγραμμα»).

Καθορίζει τους στόχους του προγράμματος, τον προϋπολογισμό του για την περίοδο 2021-2027, τις μορφές ενωσιακής χρηματοδότησης και τους κανόνες χορήγησης της εν λόγω χρηματοδότησης.

Άρθρο 2

Ορισμοί

¹ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 913/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 22ας Σεπτεμβρίου 2010, σχετικά με το ευρωπαϊκό σιδηροδρομικό δίκτυο για ανταγωνιστικές εμπορευματικές μεταφορές (ΕΕ L 276 της 20.10.2010, σ. 22).

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού νοούνται ως:

- α) «δράση»: κάθε δραστηριότητα που έχει προσδιορισθεί ως οικονομικά και τεχνικά αυτοτελής, έχει καθορισμένο χρονικό πλαίσιο και είναι αναγκαία για την υλοποίηση έργου·
- β) «εναλλακτικά καύσιμα»: τα εναλλακτικά καύσιμα **για όλους τους τρόπους μεταφοράς**, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας 2014/94/ΕΕ·
- γ α) **«δικαιούχος»: οντότητα με νομική προσωπικότητα με την οποία έχει υπογραφεί συμφωνία επιχορήγησης·**
- δ) «συνδυαστικές πράξεις»: δράσεις που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ, μεταξύ άλλων και στο πλαίσιο συνδυαστικών μηχανισμών σύμφωνα με το άρθρο [2 παράγραφος 6] του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/XXX («δημοσιονομικός κανονισμός»), και συνδυάζουν μη επιστρεπτές μορφές στήριξης και/ή χρηματοδοτικά μέσα **και/ή δημοσιονομικές εγγυήσεις** από τον προϋπολογισμό της ΕΕ με επιστρεπτές μορφές στήριξης από αναπτυξιακά ή άλλα δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από εμπορικά χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επενδυτές·
- ε) «εκτεταμένο δίκτυο»: οι υποδομές μεταφορών που προσδιορίζονται σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013·
- στ) «κεντρικό δίκτυο»: οι υποδομές μεταφορών που προσδιορίζονται στο κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013·
- ζ) «διάδρομος του κεντρικού δικτύου»: μέσο που διευκολύνει τη συντονισμένη υλοποίηση του κεντρικού δικτύου, κατά το κεφάλαιο IV του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και περιλαμβάνεται στο μέρος III του παραρτήματος I του παρόντος κανονισμού·
- ζ α) **«διασυνοριακή σύνδεση» στον τομέα των μεταφορών: έργο κοινού ενδιαφέροντος, το οποίο διασφαλίζει τη συνέχεια του δικτύου ΔΕΔ-Μ μεταξύ κρατών μελών ή μεταξύ κρατών μελών και τρίτης χώρας·**
- ζ β) **«ελλείπουσα σύνδεση»: σε όλους τους τρόπους μεταφοράς, ελλείπον τμήμα του δικτύου ΔΕΔ-Μ ή ενός τμήματος μεταφοράς που συνδέει καίρια ή εκτεταμένα δίκτυα με τους διαδρόμους του ΔΕΔ-Μ, το οποίο διακόπτει τη συνέχεια του δικτύου ΔΕΔ-Μ ή περιλαμβάνει ένα ή περισσότερα σημεία συμφόρησης που επηρεάζουν τη συνέχεια του δικτύου ΔΕΔ-Μ·**
- ζ γ) **«υποδομή διπλής χρήσης»: η υποδομή του δικτύου μεταφορών που αντιμετωπίζει τόσο τις ανάγκες των πολιτών όσο και τις αμυντικές ανάγκες·**

- η) «διασυνοριακό έργο στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας»: έργο που επιλέγεται ή είναι επιλέξιμο βάσει συμφωνίας συνεργασίας ή κάθε άλλου είδους ρυθμίσεων μεταξύ **δύο τουλάχιστον** κρατών μελών ή ρυθμίσεων μεταξύ **ενός τουλάχιστον κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας ή** τρίτων χωρών, κατά τα άρθρα **8, 9, 11 και 13** της οδηγίας **(ΕΕ) 2018/2001**, για τον προγραμματισμό ή την εγκατάσταση ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, σύμφωνα με τα κριτήρια που ορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού·
- η α) **«προτεραιότητα στην ενεργειακή απόδοση»: η απόδοση προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση, όπως αναφέρεται στο άρθρο 2 παράγραφος 18 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 2018/1999·**
- θ) «υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας»: δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, συστήματα 5G, πολύ υψηλής ποιότητας τοπική ασύρματη συνδεσιμότητα, βασικά δίκτυα, καθώς και επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες που συνδέονται απευθείας με υποδομές μεταφορών και ενέργειας·
- ι) «συστήματα 5G»: σύνολο ψηφιακών στοιχείων υποδομής με βάση διεθνώς συμφωνηθέντα πρότυπα για τεχνολογίες κινητών και ασύρματων επικοινωνιών που χρησιμοποιούνται για συνδεσιμότητα και υπηρεσίες προστιθέμενης αξίας, με προηγμένα χαρακτηριστικά επιδόσεων όπως είναι οι πολύ μεγάλες ταχύτητες μεταφοράς δεδομένων και η χωρητικότητα, **οι επικοινωνίες χαμηλού χρόνου** αναμονής, η **εξαιρετικά** υψηλή αξιοπιστία, ή που υποστηρίζουν μεγάλο αριθμό συνδεδεμένων συσκευών·
- ια) «διάδρομος 5G»: διαδρομή οδικής, σιδηροδρομικής **ή εσωτερικής πλωτής μεταφοράς** που καλύπτεται πλήρως με υποδομή ψηφιακής συνδεσιμότητας και ιδίως με συστήματα 5G, που καθιστούν δυνατή την αδιάλειπτη παροχή συνεργατικών ψηφιακών υπηρεσιών όπως η συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα, παρόμοιες έξυπνες υπηρεσίες κινητικότητας για τους σιδηρόδρομους **ή ψηφιακή συνδεσιμότητα σε εσωτερικές πλωτές οδούς·**
- ιβ) «επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες συνδεδεμένες απευθείας με υποδομές μεταφορών και ενέργειας»: φυσικές και εικονικές πηγές της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών («ΤΠΕ»), που λειτουργούν πέραν της υποδομής επικοινωνιών, οι οποίες υποστηρίζουν τη ροή, την αποθήκευση, την επεξεργασία και την ανάλυση δεδομένων των υποδομών μεταφορών και/ή ενέργειας·
- ιγ) «έργο κοινού ενδιαφέροντος»: έργο που προσδιορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 ή στον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 347/2013 ή στο άρθρο 8 του παρόντος κανονισμού·
- ιδ) «μελέτες»: δραστηριότητες αναγκαίες για την προετοιμασία εκτέλεσης έργου, όπως οι προμελέτες, οι μελέτες χαρτογράφησης, σκοπιμότητας, αξιολόγησης, δοκιμής και

επικύρωσης, καθώς και μελέτες υπό μορφή λογισμικού και κάθε άλλου μέτρου τεχνικής υποστήριξης, στις οποίες συγκαταλέγονται εκ των προτέρων μελέτες για τον καθορισμό και την ανάπτυξη έργου, καθώς και για τη λήψη απόφασης για τη χρηματοδότησή του, όπως οι αναγνωριστικές μελέτες των τοποθεσιών και η προετοιμασία της δέσμης χρηματοδότησης·

- ιε) «κοινωνικο-οικονομικοί παράγοντες»: φορείς που λόγω της αποστολής, της φύσης ή του τρόπου δραστηριότητάς τους μπορούν να αποφέρουν άμεσα ή έμμεσα σημαντικά κοινωνικο-οικονομικά οφέλη σε πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες που βρίσκονται στον περιβάλλοντα χώρο τους *ή στη ζώνη επιρροής τους*·
- ιστ) «τρίτη χώρα»: χώρα που δεν είναι κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης·
- ιζ) «πολύ υψηλής χωρητικότητας δίκτυα»: δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 *παράγραφος 2* της οδηγίας (ΕΕ) 2018/172·
- ιη) «εργασίες»: η αγορά, η προμήθεια και η εγκατάσταση συστατικών μερών, συστημάτων και υπηρεσιών, συμπεριλαμβανομένου του λογισμικού, η εκτέλεση δραστηριοτήτων ανάπτυξης, κατασκευής και εγκατάστασης σχετικών με έργο, η παράδοση των εγκαταστάσεων και η έναρξη λειτουργίας έργου.

Άρθρο 3

Στόχοι

1. Το πρόγραμμα έχει ως γενικό στόχο ***την κατασκευή, την ανάπτυξη, τον εκσυγχρονισμό και την ολοκλήρωση*** των διευρωπαϊκών δικτύων στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και των ψηφιακών τεχνολογιών και τη διευκόλυνση της διασυνοριακής συνεργασίας στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, λαμβανομένων υπόψη των μακροπρόθεσμων δεσμεύσεων για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, ***αυξάνοντας την ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα, την έξυπνη, βιώσιμη και χωρίς αποκλεισμούς ανάπτυξη, την εδαφική, κοινωνική και οικονομική συνοχή, την πρόσβαση στην εσωτερική αγορά και την ολοκλήρωσή της, και*** με έμφαση στις συνέργειες μεταξύ των τομέων ***των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας***.
2. Το πρόγραμμα έχει τους ακόλουθους ειδικούς στόχους:
 - α) Στον τομέα των μεταφορών:
 - ι) ***σύμφωνα με τους στόχους του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές για έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, προσβάσιμη και ασφαλή κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς***·

- ii) *προσαρμογή τμημάτων του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών για διττή χρήση των υποδομών μεταφορών με στόχο τη βελτίωση τόσο της μη στρατιωτικής όσο και της στρατιωτικής κινητικότητας*
- β) Στον τομέα της ενέργειας, συμβολή στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την περαιτέρω ενοποίηση *μιας αποδοτικής και ανταγωνιστικής* εσωτερικής αγοράς ενέργειας, τη διαλειτουργικότητα των δικτύων σε διασυνοριακό και διατομεακό επίπεδο, ώστε να προωθηθεί η απαλλαγή *της οικονομίας* από τις ανθρακούχες εκπομπές, *η ενεργειακή απόδοση* και η ασφάλεια εφοδιασμού και να διευκολυνθεί η διασυνοριακή συνεργασία στον τομέα *της ενέργειας, συμπεριλαμβανομένων* των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας.
- γ) Στον ψηφιακό τομέα, συμβολή στην ανάπτυξη *έργων κοινού ενδιαφέροντος που αφορούν την ανάπτυξη ασφαλών και προστατευμένων* ψηφιακών δικτύων και συστημάτων 5G πολύ υψηλής χωρητικότητας, στην αύξηση της ανθεκτικότητας και της χωρητικότητας των βασικών ψηφιακών δικτύων στα εδάφη της ΕΕ με τη σύνδεσή τους με γειτονικά εδάφη, καθώς και στην ψηφιοποίηση των δικτύων μεταφορών και ενέργειας.

Άρθρο 4 *Προϋπολογισμός*

1. Το χρηματοδοτικό κονδύλι για την εφαρμογή του προγράμματος για την περίοδο 2021-2027 ανέρχεται σε **43 850 768 000 EUR σε σταθερές τιμές (XXX EUR σε τρέχουσες τιμές)**.
2. Η κατανομή του ποσού αυτού έχει ως εξής:
 - α) **33 513 524 000 EUR σε σταθερές τιμές (XXX EUR σε τρέχουσες τιμές)** για την επίτευξη των ειδικών στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α), εκ των οποίων:
 - i) **17 746 000 000 EUR σε σταθερές τιμές (XXX EUR σε τρέχουσες τιμές)** από τον συνεργατικό σχηματισμό των Ευρωπαϊκών Στρατηγικών Επενδύσεων·
 - ii) **10 000 000 000 EUR σε σταθερές τιμές (11 285 493 000 EUR σε τρέχουσες τιμές)** από το Ταμείο Συνοχής για να διατεθούν σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό αποκλειστικά σε κράτη μέλη επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής·
 - (iii) **5 767 524 000 EUR σε σταθερές τιμές (6 500 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές)** από τον αμυντικό συνεργατικό σχηματισμό για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) περίπτωση ii).

- β) 8 650 000 000 EUR για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), *εκ των οποίων ποσοστό 15%, με την επιφύλαξη της αποδοχής από την αγορά, για διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας. Αν επιτευχθεί το κατώτατο όριο του 15%, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αυξάνει το ποσό αυτό έως και το 20%, με την επιφύλαξη της αποδοχής από την αγορά.*
- γ) 2 662 000 000 EUR σε σταθερές τιμές (3 000 000 000 EUR σε τρέχουσες τιμές) για τους ειδικούς στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ).
3. Η Επιτροπή δεν παρεκκλίνει από το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α) σημείο ii).
4. *Έως και το 1% από το ποσό που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τεχνική και διοικητική συνδρομή κατά την εκτέλεση του προγράμματος και για τις ειδικές κατευθυντήριες γραμμές ανά τομέα, όπως για δραστηριότητες προετοιμασίας, παρακολούθησης, ελέγχου, λογιστικού ελέγχου και αξιολόγησης, καθώς και συνεταιρικών τεχνολογικών συστημάτων πληροφοριών. Το ποσό αυτό μπορεί να χρησιμοποιηθεί επίσης για τη χρηματοδότηση συνοδευτικών μέτρων της στήριξης προετοιμασίας έργων, ιδίως για την παροχή συμβουλών σε φορείς υλοποίησης έργων σχετικά με ευκαιρίες χρηματοδότησης προκειμένου να υποβοηθηθεί η διάρθρωση της χρηματοδότησης των έργων τους.*
5. Οι δημοσιονομικές δεσμεύσεις για δράσεις άνω του ενός οικονομικού έτους είναι δυνατόν να καταναμεθούν σε ετήσιες δόσεις επί σειρά ετών.
6. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του δημοσιονομικού κανονισμού, οι δαπάνες για δράσεις που απορρέουν από έργα που περιλαμβάνονται στο πρώτο πρόγραμμα εργασιών είναι επιλέξιμες από την 1η Ιανουαρίου 2021.
7. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής θα εφαρμοσθεί σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό, με την επιφύλαξη της παραγράφου 8 και με την επιφύλαξη του άρθρου 14 παράγραφος 2 στοιχείο β).
8. Όσον αφορά τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, έως τις 31 Δεκεμβρίου 2022 η επιλογή των επιλέξιμων για χρηματοδότηση έργων θα πρέπει να είναι σύμφωνη με τις εθνικές πιστώσεις βάσει του Ταμείου Συνοχής . Από την 1η Ιανουαρίου 2023, οι πόροι που μεταφέρονται στο πρόγραμμα, οι οποίοι δεν έχουν ακόμη δεσμευτεί για έργο υποδομών στις μεταφορές, διατίθενται, **σε ανταγωνιστική βάση**, σε όλα τα κράτη μέλη που είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από το Ταμείο Συνοχής για τη χρηματοδότηση υποδομών στις μεταφορές σύμφωνα με τον παρόντα κανονισμό.

8α. Το ποσό που μεταφέρεται από το Ταμείο Συνοχής δεν χρησιμοποιείται για τη χρηματοδότηση διατομεακών προγραμμάτων εργασίας και συνδυαστικών πράξεων.

9. Οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο επιμερισμένης διαχείρισης επιτρέπεται, κατόπιν αιτήματος των κρατών μελών, να μεταφερθούν στο πρόγραμμα. Η Επιτροπή μεριμνά για την άμεση εφαρμογή των εν λόγω πόρων σύμφωνα με [το άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο α)] του δημοσιονομικού κανονισμού ή έμμεση εφαρμογή σύμφωνα με το στοιχείο γ) του εν λόγω άρθρου. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται προς όφελος του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους.

9α. Με την επιφύλαξη του άρθρου 4 παράγραφος 9, στον ψηφιακό τομέα, οι πόροι που διατίθενται στα κράτη μέλη στο πλαίσιο της επιμερισμένης διαχείρισης μπορούν, μετά από αίτησή τους, να μεταφερθούν στο πρόγραμμα, μεταξύ άλλων για να συμπληρωθεί η χρηματοδότηση των επιλέξιμων δράσεων δυνάμει του άρθρου 9 παράγραφος 4 έως το 100 % του συνολικού επιλέξιμου κόστους, όπου είναι δυνατόν, με την επιφύλαξη της αρχής της συγχρηματοδότησης που προβλέπεται στο άρθρο 190 του δημοσιονομικού κανονισμού και στους κανόνες για τις κρατικές ενισχύσεις. Οι πόροι αυτοί χρησιμοποιούνται μόνο προς όφελος του οικείου κράτους μέλους.

Άρθρο 5

Τρίτες χώρες συνδεδεμένες με το πρόγραμμα

1. Το πρόγραμμα είναι ανοικτό προς συμμετοχή στις ακόλουθες τρίτες χώρες:

α) τα μέλη της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ) που είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου (ΕΟΧ), σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στη συμφωνία ΕΟΧ·

β) υπό προσχώρηση χώρες, υποψήφιες χώρες και δυνάμει υποψήφιες χώρες, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους σε προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται σε αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσιο και σε αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης, ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται σε συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·

γ) χώρες που καλύπτονται από την ευρωπαϊκή πολιτική γειτονίας, σύμφωνα με τις γενικές αρχές και τους γενικούς όρους και προϋποθέσεις συμμετοχής τους σε προγράμματα της Ένωσης που καθορίζονται στις αντίστοιχες συμφωνίες-πλαίσιο και σε αποφάσεις του συμβουλίου σύνδεσης, ή σε παρεμφερείς συμφωνίες, και σύμφωνα με τους ειδικούς όρους που καθορίζονται σε συμφωνίες μεταξύ της Ένωσης και των εν λόγω χωρών·

δ) άλλες τρίτες χώρες, σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται σε ειδική συμφωνία η οποία καλύπτει τη συμμετοχή της τρίτης χώρας σε οποιοδήποτε πρόγραμμα της Ένωσης, υπό την προϋπόθεση ότι η συμφωνία:

- διασφαλίζει δίκαιη ισορροπία όσον αφορά τις εισφορές και τα οφέλη της τρίτης χώρας που συμμετέχει σε προγράμματα της Ένωσης·
- καθορίζει τους όρους συμμετοχής σε προγράμματα, καθώς και τον υπολογισμό των χρηματικών εισφορών σε επιμέρους προγράμματα και τα διοικητικά τους έξοδα. Οι εν λόγω εισφορές συνιστούν έσοδα ειδικού προορισμού σύμφωνα με το άρθρο [21 παράγραφος 5] του δημοσιονομικού κανονισμού·
- δεν παρέχει στην τρίτη χώρα αρμοδιότητα λήψης αποφάσεων σχετικά με το πρόγραμμα·
- εγγυάται τα δικαιώματα της Ένωσης να εξασφαλίζει χρηστή δημοσιονομική διαχείριση και να προστατεύει τα οικονομικά της συμφέροντα·
- **προβλέπει αμοιβαιότητα στην πρόσβαση σε τέτοια προγράμματα στην τρίτη χώρα, ιδίως όσον αφορά τις δημόσιες συμβάσεις.**

2. Τρίτες χώρες που αναφέρονται στις παραγράφους 1 και 2 και οντότητες εγκατεστημένες στις εν λόγω χώρες δεν μπορούν να λάβουν οικονομική συνδρομή βάσει του παρόντος κανονισμού, εκτός εάν αυτό είναι απαραίτητο για να επιτευχθούν οι στόχοι συγκεκριμένου έργου κοινού ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τους όρους που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών κατά το άρθρο 19 **και σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζει το άρθρο 8 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013.**

Άρθρο 6

Εκτέλεση και μορφές χρηματοδότησης της ΕΕ

1. Το πρόγραμμα εκτελείται με απευθείας διαχείριση σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό, ή με έμμεση διαχείριση με φορείς που αναφέρονται στο άρθρο [62 παράγραφος 1 στοιχείο γ)] του δημοσιονομικού κανονισμού.
2. Το πρόγραμμα μπορεί να παρέχει χρηματοδότηση **υπό μορφή επιχορηγήσεων και δημοσίων συμβάσεων όπως καθορίζεται** στον δημοσιονομικό κανονισμό. Μπορεί **επίσης να συνεισφέρει σε** συνδυαστικές πράξεις σύμφωνα με τον κανονισμό InvestEU και τον τίτλο X του δημοσιονομικού κανονισμού. **Στον τομέα των μεταφορών, η συνεισφορά της Ένωσης στις συνδυαστικές πράξεις δεν υπερβαίνει το 10% του ποσού του προϋπολογισμού που αναφέρεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i). Στον τομέα των μεταφορών, οι συνδυαστικές πράξεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για δράσεις που σχετίζονται με**

έξυπνη, διαλειτουργική, βιώσιμη, χωρίς αποκλεισμούς, προσιτή, ασφαλή και προστατευμένη κινητικότητα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β).

3. Η Επιτροπή δύναται να αναθέσει την αρμοδιότητα εκτέλεσης μέρους του προγράμματος σε εκτελεστικούς οργανισμούς, σύμφωνα με το άρθρο [69] του δημοσιονομικού κανονισμού, λαμβάνοντας υπόψη τις ανάγκες βέλτιστης και αποτελεσματικής διαχείρισης του προγράμματος στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας.
4. Συνεισφορές σε μηχανισμό αμοιβαίας ασφάλισης μπορούν να καλύψουν τον κίνδυνο που συνδέεται με την ανάκτηση χρηματικών ποσών οφειλόμενων από δικαιούχους και θεωρούνται επαρκής εγγύηση βάσει του δημοσιονομικού κανονισμού. Εφαρμόζονται οι διατάξεις που καθορίζονται στο άρθρο [X] του κανονισμού XXX [ο οποίος διαδέχεται τον κανονισμό σχετικά με το Ταμείο Εγγυήσεων].

Άρθρο 7

Διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας

1. Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας **συμβάλλουν στην απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές, στην ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας και στην ενίσχυση της ασφάλειας του εφοδιασμού. Τα εν λόγω έργα περιλαμβάνονται** σε συμφωνία συνεργασίας ή οποιοδήποτε άλλο είδος **συμφωνιών** μεταξύ **δύο τουλάχιστον** κρατών μελών ή μεταξύ **ενός τουλάχιστον κράτους μέλους και μίας τρίτης χώρας ή** τρίτων χωρών, όπως ορίζεται **στα άρθρα 8, 9, 11 και 13** της οδηγίας (ΕΕ) **2018/2001**. Τα εν λόγω έργα προσδιορίζονται σύμφωνα με τα **γενικά** κριτήρια και τη **διαδικασία** που καθορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού.
2. Έως τις 31 Δεκεμβρίου 2019 η Επιτροπή εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξη σύμφωνα με το άρθρο 23 στοιχείο δ) του παρόντος κανονισμού, για να προσδιορίσει περαιτέρω, **με την επιφύλαξη των κριτηρίων ανάθεσης του άρθρου 13**, τα **ειδικά** κριτήρια επιλογής και να καθορίσει λεπτομέρειες της διαδικασίας επιλογής των έργων, και δημοσιεύει τις μεθοδολογίες αξιολόγησης της συνεισφοράς των έργων με βάση τα γενικά κριτήρια και **εκπόνησης της ανάλυσης κόστους-οφέλους** που καθορίζονται στο μέρος IV του παραρτήματος.
3. Μελέτες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τον προσδιορισμό διασυνοριακών έργων στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού.
4. Διασυνοριακά έργα στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας είναι επιλέξιμα για χρηματοδότηση από την Ένωση για εργασίες εφόσον πληρούν τα ακόλουθα πρόσθετα κριτήρια:

- α) η ειδική ανάλυση κόστους-οφέλους σύμφωνα με το σημείο 3 του μέρους IV του παραρτήματος *είναι υποχρεωτική για όλα τα υποστηριζόμενα έργα, διεξάγεται με τρόπο διαφανή, εμπεριστατωμένο και πλήρη και παρέχει* στοιχεία για ύπαρξη σημαντικής εξοικονόμησης κόστους και/ή οφελών όσον αφορά τη βιωσιμότητα, την ενσωμάτωση συστήματος, *την περιβαλλοντική βιωσιμότητα*, την ασφάλεια εφοδιασμού ή την καινοτομία και·
- β) ο αιτών αποδεικνύει ότι το έργο δεν θα μπορούσε να υλοποιηθεί χωρίς την επιχορήγηση ή ότι το έργο δεν θα ήταν εμπορικά βιώσιμο χωρίς την επιχορήγηση. Στην εν λόγω ανάλυση λαμβάνονται υπόψη τυχόν έσοδα που θα προκύψουν από συστήματα στήριξης.
5. Το ποσό των επιχορηγήσεων για εργασίες είναι ανάλογο της εξοικονόμησης κόστους και/ή των οφελών που αναφέρονται στο σημείο 2 στοιχείο β) του μέρους IV του παραρτήματος, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ποσό που απαιτείται για να εξασφαλιστεί η υλοποίηση του έργου ή η εμπορική του βιωσιμότητα *και συμμορφώνεται με τις διατάξεις του άρθρου 14 παράγραφος 3.*
6. *Το πρόγραμμα προβλέπει τη δυνατότητα συντονισμένης χρηματοδότησης με το ευνοϊκό πλαίσιο για την ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 5 της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001 και τη συγχρηματοδότηση με τον ενωσιακό μηχανισμό χρηματοδότησης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές που αναφέρεται στο άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.*

Η Επιτροπή αξιολογεί σε τακτική βάση την απορρόφηση των κονδυλίων σε σχέση με το ποσό αναφοράς του άρθρου 4 παράγραφος 2 στοιχείο β) για διασυνοριακά έργα στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές. Μετά την αξιολόγηση αυτή, ελλείψει επαρκούς αποδοχής από την αγορά των διασυνοριακών έργων ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, ο μη χρησιμοποιηθείς προϋπολογισμός που προβλέπεται για διασυνοριακά έργα ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές χρησιμοποιείται για την επίτευξη των στόχων των διευρωπαϊκών ενεργειακών δικτύων που ορίζονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο β) για τις επιλέξιμες δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9.3 και επίσης, από το 2024, μπορεί να χρησιμοποιηθεί για τη συγχρηματοδότηση του χρηματοδοτικού μηχανισμού της Ένωσης για την ενέργεια από ανανεώσιμες πηγές που θεσπίστηκε δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999.

Η Επιτροπή καθορίζει, με εκτελεστική πράξη, ειδικούς κανόνες για τη συγχρηματοδότηση μεταξύ των μερών για διασυνοριακά έργα στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές στο πλαίσιο της ΔΣΕ και του χρηματοδοτικού μηχανισμού που έχει θεσπιστεί

δυνάμει του άρθρου 33 του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1999. Εφαρμόζεται η διαδικασία εξέτασης του άρθρου 22.

Άρθρο 8

Έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας

1. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας *είναι τα έργα τα οποία αναμένεται να συμβάλουν σημαντικά στους στρατηγικούς στόχους συνδεσιμότητας της Ένωσης και/ή να παράσχουν την υποδομή δικτύου που στηρίζει τον ψηφιακό μετασχηματισμό της οικονομίας και της κοινωνίας, καθώς και την ευρωπαϊκή ψηφιακή ενιαία αγορά.*
 - 1α. Τα έργα κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας συμμορφώνονται με τα κριτήρια που παρατίθενται κατωτέρω:
 - α) *συνεισφέρουν στην επίτευξη του ειδικού στόχου που προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ)·*
 - β) *χρησιμοποιούν τη βέλτιστη διαθέσιμη και κατάλληλη τεχνολογία για το συγκεκριμένο έργο, που προσφέρει την καλύτερη ισορροπία όσον αφορά την ικανότητα ροής δεδομένων, την ασφάλεια της διαβίβασης, την ανθεκτικότητα του δικτύου, την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο και τη σχέση κόστους-οφέλους.*
2. Μελέτες που αποσκοπούν στην ανάπτυξη και τον προσδιορισμό των έργων κοινού ενδιαφέροντος στον τομέα των υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας είναι επιλέξιμες για χρηματοδότηση βάσει του παρόντος κανονισμού.
3. Με την επιφύλαξη των κριτηρίων ανάθεσης που προβλέπονται στο άρθρο 13, κατά τον καθορισμό των προτεραιοτήτων χρηματοδότησης λαμβάνονται υπόψη τα ακόλουθα κριτήρια:
 - α) *δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν στην **ανάπτυξη δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας και στην** πρόσβαση σε αυτά, συμπεριλαμβανομένων των δικτύων 5G και άλλων υπερσύγχρονων συνδέσεων, σύμφωνα με τους στρατηγικούς στόχους συνδεσιμότητας της ΕΕ σε περιοχές όπου βρίσκονται οι κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες, λαμβανομένων υπόψη των αναγκών τους όσον αφορά τη συνδεσιμότητα και της πρόσθετης κάλυψης ζώνης που δημιουργείται, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών, σύμφωνα με το μέρος V του παραρτήματος. Μπορούν να υποστηριχθούν αυτόνομες εγκαταστάσεις για κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες, εκτός από οικονομικά δυσανάλογες ή πρακτικώς ανέφικτες περιπτώσεις·*

- β) δράσεις που συμβάλλουν στην παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής ποιότητας στις τοπικές κοινότητες σύμφωνα με το μέρος V του παραρτήματος·
- γ) **■** δράσεις που συμβάλλουν στην ανάπτυξη **διαδρομών 5G κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών**, μεταξύ των οποίων **και στα** διευρωπαϊκά δίκτυα μεταφορών, **θα πρέπει να ιεραρχηθούν κατά προτεραιότητα**, ώστε να διασφαλισθεί, κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών, αδιάλειπτη παροχή ψηφιακών υπηρεσιών συνέργειας, **συνεκτιμώντας την κοινωνικοοικονομική της σημασία σε σχέση με κάθε επί του παρόντος εγκατεστημένη τεχνολογική λύση σε μια μελλοντοστραφή προσέγγιση**. Ενδεικτικός κατάλογος έργων που θα μπορούσαν να λάβουν στήριξη περιλαμβάνεται στο μέρος V του παραρτήματος·
- δ) έργα που αποσκοπούν στην εγκατάσταση **ή σημαντική αναβάθμιση** διασυνοριακών βασικών δικτύων σύνδεσης της Ένωσης με τρίτες χώρες και ενισχύουν τις συνδέσεις **μεταξύ δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών** εντός του εδάφους της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των υποθαλάσσιων καλωδίων, ιεραρχούνται αναλόγως του βαθμού στον οποίο συμβάλλουν ουσιαστικά στη βελτίωση των επιδόσεων και στην αύξηση **των επιδόσεων**, της ανθεκτικότητας και της **πολύ υψηλής** χωρητικότητας των **εν λόγω** δικτύων ηλεκτρονικών επικοινωνιών·
-
- στ) στ) όσον αφορά έργα εγκατάστασης επιχειρησιακών ψηφιακών πλατφορμών, δίνεται προτεραιότητα σε δράσεις που βασίζονται σε τεχνολογίες αιχμής, λαμβανομένων υπόψη πτυχών όπως η διαλειτουργικότητα, η κυβερνοασφάλεια, η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και η επαναχρησιμοποίηση.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΕΠΙΛΕΞΙΜΟΤΗΤΑ

Άρθρο 9 *Επιλέξιμες δράσεις*

1. Επιλέξιμες για χρηματοδότηση είναι μόνον δράσεις που συνεισφέρουν στην επίτευξη των στόχων που αναφέρονται στο άρθρο 3, **λαμβάνοντας υπόψη τις μακροπρόθεσμες δεσμεύσεις για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές**. Οι δράσεις αυτές περιλαμβάνουν μελέτες, εργασίες και άλλα συνοδευτικά μέτρα απαραίτητα για τη διαχείριση και την εκτέλεση του προγράμματος και των εξειδικευμένων ανά τομέα κατευθυντηρίων γραμμών. **Οι μελέτες είναι επιλέξιμες μόνο όταν αφορούν έργα επιλέξιμα στο πλαίσιο του παρόντος προγράμματος.**

2. Στον τομέα των μεταφορών, επιλέξιμες για οικονομική συνδρομή από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι **μόνον** οι ακόλουθες δράσεις:

α) **δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα για την ανάπτυξη σιδηροδρομικών, οδικών, εσωτερικών πλωτών και θαλάσσιων υποδομών:**

- i) **δράσεις που υλοποιούν το κεντρικό δίκτυο σύμφωνα με το κεφάλαιο III του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, καθώς και δράσεις που αφορούν διασυννοριακές συνδέσεις και ελλείπουσες συνδέσεις, όπως αυτές που απαριθμούνται στο Μέρος III του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, καθώς και αστικούς κόμβους, πολυτροπικές πλατφόρμες εφοδιαστικής, θαλάσσιους λιμένες, λιμένες της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών και συνδέσεις με αερολιμένες του κεντρικού δικτύου όπως ορίζεται στο παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013. Δράσεις υλοποίησης του κεντρικού δικτύου επιτρέπεται να περιλαμβάνουν συναφή στοιχεία του εκτεταμένου δικτύου, εφόσον κρίνεται απαραίτητο για τη βελτιστοποίηση της επένδυσης και σύμφωνα με τους τρόπους που καθορίζονται στο πρόγραμμα εργασιών κατά το άρθρο 19 του παρόντος κανονισμού·**
- ii) **δράσεις που σχετίζονται με τις διασυννοριακές συνδέσεις του εκτεταμένου δικτύου σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, όπως εκείνες που παρατίθενται στο μέρος III τμήμα 2 του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, δράσεις που αναφέρονται στο μέρος III τμήμα 3 του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, δράσεις σχετικά με τις μελέτες για την ανάπτυξη του εκτεταμένου δικτύου και δράσεις σχετικά με τους θαλάσσιους και τους εσωτερικούς λιμένες του εκτεταμένου δικτύου σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013·**
- ii α) **δράσεις αποκατάστασης ελλειπουσών περιφερειακών διασυννοριακών σιδηροδρομικών συνδέσεων στο ΔΕΔ-Μ που είχαν εγκαταλειφθεί ή αποξηλωθεί·**
- iii) **δράσεις υλοποίησης τμημάτων του εκτεταμένου δικτύου ευρισκόμενων σε εξόχως απόκεντρες περιοχές σύμφωνα με το κεφάλαιο II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, καθώς και δράσεις που αφορούν αντίστοιχους αστικούς κόμβους, θαλάσσιους λιμένες, λιμένες της εσωτερικής ναυσιπλοΐας, τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών, συνδέσεις με αερολιμένες και πολυτροπικές πλατφόρμες εφοδιαστικής του εκτεταμένου δικτύου κατά το παράρτημα II του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013·**

- iv) υποστηρικτικές δράσεις έργων κοινού ενδιαφέροντος για τη σύνδεση του διευρωπαϊκού δικτύου με δίκτυα υποδομών γειτονικών χωρών, κατά το άρθρο 8 παράγραφος 1 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013·
- β) δράσεις για έξυπνη, **διαλειτουργική**, βιώσιμη, **πολυτροπική**, ασφαλή, προστατευμένη, **προσιτή** και χωρίς αποκλεισμούς κινητικότητα:
- i) υποστηρικτικές δράσεις για θαλάσσιες αρτηρίες κατά το άρθρο 21 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 **με έμφαση στη διασυννοριακή θαλάσσια ναυσιπλοΐα**·
- ii) υποστηρικτικές δράσεις των συστημάτων τηλεματικών εφαρμογών, ■ σύμφωνα με το άρθρο 31 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, **για τους αντίστοιχους τρόπους μεταφοράς, μεταξύ των οποίων ιδίως:**
- **για τους σιδηροδρόμους: ERTMS (ευρωπαϊκό σύστημα διαχείρισης της σιδηροδρομικής κυκλοφορίας)·**
 - **για τις εσωτερικές πλωτές οδούς: RIS (υπηρεσίες πληροφοριών εσωτερικής ναυσιπλοΐας)·**
 - **για τις οδικές μεταφορές: ITS (ευφυή συστήματα μεταφορών)·**
 - **για τις θαλάσσιες μεταφορές: VTMISS (σύστημα διαχείρισης της κυκλοφορίας σκαφών και σχετικής πληροφόρησης) και ηλεκτρονικές υπηρεσίες για τη ναυτιλία, συμπεριλαμβανομένων υπηρεσιών ενιαίας ηλεκτρονικής θυρίδας, όπως η ενιαία θαλάσσια ηλεκτρονική θυρίδα, συστημάτων επικοινωνιών λιμένος και σχετικών συστημάτων τελωνειακών πληροφοριών·**
 - **για τις αεροπορικές μεταφορές: συστήματα διαχείρισης της εναέριας κυκλοφορίας, ιδίως εκείνα που απορρέουν από το σύστημα SESAR (ευρωπαϊκό σύστημα νέας γενιάς για τη διαχείριση της εναέριας κυκλοφορίας)·**
- iii) υποστηρικτικές δράσεις των υπηρεσιών **βιώσιμων** εμπορευματικών μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 32 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 **και δράσεις για τη μείωση του θορύβου από τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές·**
- iv) υποστηρικτικές δράσεις νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, συμπεριλαμβανομένης της αυτοματοποίησης, των προηγμένων υπηρεσιών

μεταφορών, της ενοποίησης των τρόπων μεταφοράς και των υποδομών εναλλακτικών καυσίμων **για όλους τους τρόπους μεταφοράς**, σύμφωνα με το άρθρο 33 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013.

- ν) δράσεις για την άρση των εμποδίων στη διαλειτουργικότητα, ιδίως όσον αφορά την επίτευξη αποτελεσμάτων σε επίπεδο διαδρόμου/δικτύου, **σύμφωνα με το άρθρο 3 στοιχείο ιε) του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013, μεταξύ άλλων όσον αφορά την προώθηση της αύξησης της εμπορευματικής σιδηροδρομικής κυκλοφορίας, συμπεριλαμβανομένων των μηχανισμών αυτόματης αλλαγής τροχιάς**.
 - ν α) δράσεις για την άρση των εμποδίων στη διαλειτουργικότητα, **κυρίως σε αστικούς κόμβους, όπως ορίζονται στο άρθρο 30 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013**.
 - vi) δράσεις για τη δημιουργία ασφαλών και προστατευμένων υποδομών και κινητικότητας, συμπεριλαμβανομένης της οδικής ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 34 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013.
 - vii) δράσεις για τη βελτίωση της ανθεκτικότητας των υποδομών μεταφορών, **ιδίως στην κλιματική αλλαγή και στις φυσικές καταστροφές, και της ανθεκτικότητας έναντι των απειλών για την ασφάλεια στον κυβερνοχώρο**.
 - viii) δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας όλων των **τρόπων μεταφοράς και όλων των χρηστών, ειδικά των χρηστών με μειωμένη κινητικότητα**, σύμφωνα με το άρθρο 37 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013.
 - ix) **δράσεις για τη βελτίωση της προσβασιμότητας και της διαθεσιμότητας της υποδομής μεταφορών για σκοπούς ασφάλειας και προστασίας των πολιτών, καθώς και δράσεις για την προσαρμογή της υποδομής μεταφορών για τους σκοπούς των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης, με στόχο τη διευκόλυνση των ροών κυκλοφορίας.**
- γ) Βάσει του ειδικού στόχου που αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) **και σύμφωνα με το άρθρο 11α, δράσεις ή ειδικές δραστηριότητες στο πλαίσιο μιας δράσης, για τη στήριξη τμημάτων, νέων ή υφιστάμενων, του διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών, κατάλληλων για στρατιωτικές μεταφορές, ώστε να υπάρξει προσαρμογή του στις απαιτήσεις διπλής χρήσης της υποδομής.**

3. Στον τομέα της ενέργειας, επιλέξιμες για ενωσιακή οικονομική συνδρομή με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι **μόνον** οι ακόλουθες δράσεις:

- α) δράσεις για έργα κοινού ενδιαφέροντος κατά το άρθρο 14 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013·
 - β) υποστηρικτικές δράσεις διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, **συμπεριλαμβανομένων καινοτόμων λύσεων καθώς και της αποθήκευσης ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές** και του προσδιορισμού τους, κατά το μέρος IV του παραρτήματος του παρόντος κανονισμού, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7 του παρόντος κανονισμού.
4. Στον ψηφιακό τομέα, επιλέξιμες για ενωσιακή οικονομική συνδρομή με βάση τον παρόντα κανονισμό είναι **μόνον** οι ακόλουθες δράσεις:
- α) δράσεις που στηρίζουν **την εγκατάσταση δικτύων πολύ υψηλής χωρητικότητας, συμπεριλαμβανομένων συστημάτων 5G, καθώς και την πρόσβαση σε αυτά, ικανών να παρέχουν** συνδεσιμότητα Gigabit **σε περιοχές στις οποίες βρίσκονται κοινωνικοοικονομικοί παράγοντες**·
 - β) δράσεις που στηρίζουν τη δωρεάν και χωρίς διακρίσεις παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας πολύ υψηλής ποιότητας σε τοπικές κοινότητες·
 - γ) δράσεις που υλοποιούν την αδιάλειπτη κάλυψη με συστήματα 5G όλων των κύριων διαδρομών μεταφορών, συμπεριλαμβανομένων των διευρωπαϊκών δικτύων μεταφορών·
 - δ) δράσεις που στηρίζουν την εγκατάσταση **νέων ή τη σημαντική αναβάθμιση υφιστάμενων** βασικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των υποθαλάσσιων καλωδίων, **εντός και μεταξύ των κρατών μελών** και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών·
 - στ) δράσεις που υλοποιούν τις απαιτήσεις για υποδομές ψηφιακής συνδεσιμότητας σχετιζόμενες με διασυνοριακά έργα στους τομείς των μεταφορών ή της ενέργειας και/ή που στηρίζουν επιχειρησιακές ψηφιακές πλατφόρμες απευθείας συνδεδεμένες με υποδομές μεταφορών ή ενέργειας.

Ενδεικτικός κατάλογος επιλέξιμων έργων του ψηφιακού τομέα περιλαμβάνεται στο μέρος V του παραρτήματος.

Άρθρο 10

Συνέργειες **μεταξύ των τομέων των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας**

1. Επιλέξιμες για οικονομική συνδρομή από την Ένωση με βάση τον παρόντα κανονισμό **και για υψηλότερο ποσοστό συγχρηματοδότησης, σύμφωνα με το άρθρο 14**, είναι δράσεις που συμβάλλουν **ταυτόχρονα** στην επίτευξη ενός ή περισσότερων στόχων τουλάχιστον δύο τομέων, όπως προβλέπεται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 στοιχεία α), β) και γ). Τέτοιες δράσεις

υλοποιούνται με ειδικά διατομεακά προγράμματα εργασιών που αφορούν τουλάχιστον δύο τομείς και περιλαμβάνουν ειδικά κριτήρια ανάθεσης και χρηματοδότηση με συνεισφορά από τον προϋπολογισμό των αντίστοιχων τομέων.

2. Σε καθένα από τους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας, στις επιλέξιμες δράσεις σύμφωνα με το άρθρο 9 επιτρέπεται να περιληφθούν **συνεργατικά στοιχεία που συνδέονται με οποιονδήποτε από τους άλλους τομείς**, τα οποία ■ δεν αφορούν επιλέξιμες δράσεις προβλεπόμενες βάσει του άρθρου 9 παράγραφοι 2, 3 ή 4 αντίστοιχα, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούν σωρευτικά όλες τις ακόλουθες απαιτήσεις:
 - α) οι δαπάνες για τα εν λόγω **συνεργατικά** στοιχεία δεν υπερβαίνουν το 20% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών της δράσης· και
 - β) τα εν λόγω **συνεργατικά** στοιχεία σχετίζονται με τους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας· και
 - γ) τα εν λόγω **συνεργατικά** στοιχεία παρέχουν δυνατότητα σημαντικής βελτίωσης των κοινωνικο-οικονομικών, κλιματικών ή περιβαλλοντικών οφελών της δράσης.

Άρθρο 11

Επιλέξιμες οντότητες

1. Επιπλέον των κριτηρίων που καθορίζονται στο άρθρο [197] του δημοσιονομικού κανονισμού, εφαρμόζονται τα κριτήρια επιλεξιμότητας που καθορίζονται στο παρόν άρθρο.
2. Επιλέξιμες είναι οι εξής οντότητες:
 - α) νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε κράτος μέλος, **συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών**·
 - β) νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτη χώρα συνδεδεμένη με το πρόγραμμα **ή σε υπερπόντιες χώρες και εδάφη**·
 - γ) νομικές οντότητες που έχουν συσταθεί βάσει του δικαίου της Ένωσης και διεθνείς οργανισμοί, εφόσον αυτό προβλέπεται στα προγράμματα εργασιών.
3. Τα φυσικά πρόσωπα δεν είναι επιλέξιμα.
4. Νομικές οντότητες εγκατεστημένες σε τρίτη χώρα μη συνδεδεμένη με το πρόγραμμα είναι κατ' εξαίρεση επιλέξιμες να λάβουν στήριξη βάσει του προγράμματος, εφόσον αυτό είναι αναγκαίο για την επίτευξη των στόχων συγκεκριμένου έργου κοινού ενδιαφέροντος **στους τομείς των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας** ή διασυνοριακού έργου στο πεδίο της ανανεώσιμης ενέργειας.

5. *Είναι επιλέξιμες μόνον προτάσεις που υποβάλλονται από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή με τη συμφωνία των οικείων κρατών μελών, από διεθνείς οργανισμούς, κοινές επιχειρήσεις, ή δημόσιες ή ιδιωτικές επιχειρήσεις ή φορείς, συμπεριλαμβανομένων των περιφερειακών και τοπικών αρχών. Σε περίπτωση που ένα κράτος μέλος δεν συμφωνεί με την υποβολή, ενημερώνει σχετικά.*

Τα κράτη μέλη μπορούν να αποφασίζουν ότι, για ένα συγκεκριμένο πρόγραμμα εργασίας ή για συγκεκριμένες κατηγορίες εφαρμογών, μπορούν να υποβάλλονται προτάσεις χωρίς τη συγκατάθεσή τους. Στην περίπτωση αυτή, μετά από αίτημα του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους, αυτό επισημαίνεται στο σχετικό πρόγραμμα εργασίας και στην πρόσκληση για υποβολή προτάσεων.

Άρθρο 11α

Ειδικές απαιτήσεις επιλεξιμότητας σχετικά με τις δράσεις που αφορούν την προσαρμογή των δικτύων ΔΕΔ-Μ για διπλή χρήση, πολιτική και στρατιωτική

1. *Οι δράσεις που συμβάλλουν στην προσαρμογή των κεντρικών ή των εκτεταμένων δικτύων του ΔΕΔ-Μ, όπως ορίζει ο κανονισμός 1315/2013, με σκοπό να καταστεί δυνατή η διπλή, πολιτική και στρατιωτική, χρήση της υποδομής, υπόκεινται στις ακόλουθες πρόσθετες απαιτήσεις επιλεξιμότητας:*
- α) οι προτάσεις υποβάλλονται από ένα ή περισσότερα κράτη μέλη ή, με τη συγκατάθεση των ενδιαφερόμενων κρατών μελών, από νομικές οντότητες εγκατεστημένες στα κράτη μέλη·*
 - β) οι δράσεις σχετίζονται με τα τμήματα ή τους κόμβους που προσδιορίζονται από τα κράτη μέλη στα παραρτήματα των στρατιωτικών απαιτήσεων για τη στρατιωτική κινητικότητα εντός και εκτός της ΕΕ, όπως εγκρίθηκαν από το Συμβούλιο στις 20 Νοεμβρίου 2018¹ ή σε οποιονδήποτε μεταγενέστερο κατάλογο που εκδίδεται στη συνέχεια, και σε οποιονδήποτε περαιτέρω ενδεικτικό κατάλογο προτεραιοτήτων που μπορούν να προσδιοριστούν από τα κράτη μέλη σύμφωνα με το σχέδιο δράσης στρατιωτικής κινητικότητας·*
 - γ) οι δράσεις μπορεί να αφορούν τόσο την αναβάθμιση των υφιστάμενων στοιχείων υποδομής όσο και την κατασκευή νέων στοιχείων υποδομής, λαμβάνοντας υπόψη τις απαιτήσεις υποδομής που αναφέρονται στην παράγραφο 2·*
 - δ) είναι επιλέξιμες οι δράσεις που υλοποιούν επίπεδο απαίτησης υποδομής πέραν του επιπέδου που απαιτείται για τη διπλή χρήση· ωστόσο, το κόστος τους είναι επιλέξιμο*

¹ Έγγραφο ST 13674/18.

μόνο μέχρι το ύψος του ποσού που αντιστοιχεί στο επίπεδο των απαιτήσεων για τη διπλή χρήση. Δεν είναι επιλέξιμες οι δράσεις οι οποίες αφορούν την υποδομή που προορίζεται μόνο για στρατιωτικούς σκοπούς.

ε) οι δράσεις βάσει του παρόντος άρθρου χρηματοδοτούνται μόνο από το ποσό που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii).

2. Η Επιτροπή εκδίδει εκτελεστική πράξη στην οποία καθορίζονται, κατά περίπτωση, οι απαιτήσεις για τις υποδομές που ισχύουν για ορισμένες κατηγορίες υποδομών διπλής χρήσης και η διαδικασία αξιολόγησης για δράσεις που συνδέονται με τις δράσεις υποδομής διπλής, πολιτικής και στρατιωτικής, χρήσης.

Μετά την ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος που προβλέπεται στο άρθρο 21 παράγραφος 2, η Επιτροπή μπορεί να προτείνει στην αρμόδια για τον προϋπολογισμό αρχή τη μεταφορά του ποσού που δεν έχει δεσμευτεί από το άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο iii) στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III ΕΠΙΧΟΡΗΓΗΣΕΙΣ

Άρθρο 12 Επιχορηγήσεις

Η χορήγηση και η διαχείριση των επιχορηγήσεων βάσει του προγράμματος πραγματοποιούνται σύμφωνα με τον τίτλο [VIII] του δημοσιονομικού κανονισμού.

Άρθρο 13 Κριτήρια ανάθεσης

1. Διαφανή κριτήρια ανάθεσης καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών κατά το άρθρο 19 και στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, αφού ληφθούν υπόψη, κατά το δυνατόν, **μόνον** τα ακόλουθα στοιχεία:

- α) οικονομικές, κοινωνικές και περιβαλλοντικές επιπτώσεις, συμπεριλαμβανομένων των κλιματικών επιπτώσεων (οφέλη και κόστος του κύκλου ζωής των έργων), της αξιοπιστίας, της πληρότητας και της διαφάνειας της ανάλυσης·**
- β) πτυχές της καινοτομίας και της ψηφιοποίησης, της ασφάλειας, της διαλειτουργικότητας και της προσβασιμότητας, περιλαμβανομένων των ατόμων με μειωμένη κινητικότητα·**

γ) διασυνοριακή διάσταση, *ολοκλήρωση του δικτύου και εδαφική προσβασιμότητα, μεταξύ άλλων για τις εξόχως απόκεντρες περιοχές και τα νησιά*.

γ α) ευρωπαϊκή προστιθέμενη αξία.

δ) συνέργειες μεταξύ των τομέων των μεταφορών, της ενέργειας και της ψηφιακής τεχνολογίας.

ε) ωριμότητα της δράσης κατά την ανάπτυξη του έργου.

ε α) αρτιότητα της στρατηγικής συντήρησης που προτείνεται για το ολοκληρωθέν έργο.

στ) αρτιότητα του προτεινόμενου σχεδίου υλοποίησης.

ζ) καταλυτική επίδραση της οικονομική συνδρομής της Ένωσης στις επενδύσεις.

η) ανάγκη υπέρβασης χρηματοδοτικών εμποδίων, όπως *αυτά που δημιουργούν η ανεπαρκής εμπορική βιωσιμότητα, το υψηλό αρχικό κόστος και η έλλειψη χρηματοδότησης από την αγορά*.

η α) δυνατότητες διπλής χρήσης στο πλαίσιο της στρατιωτικής κινητικότητας.

θ) συνοχή με σχέδια της Ένωσης και με εθνικά σχέδια για την ενέργεια και το κλίμα, *συμπεριλαμβανομένης της αρχής της προτεραιότητας της ενεργειακής απόδοσης*.

2. Κατά την αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης λαμβάνεται υπόψη, κατά περίπτωση, η ανθεκτικότητα σε δυσμενείς επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, με αξιολόγηση της ευαισθησίας και του κινδύνου στην κλιματική αλλαγή, συμπεριλαμβανομένων των σχετικών μέτρων προσαρμογής.
3. Η αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης διασφαλίζει ότι, εφόσον συντρέχει περίπτωση όπως ορίζεται στο πρόγραμμα εργασιών, δράσεις που στηρίζονται από το πρόγραμμα και περιλαμβάνουν τεχνολογία εντοπισμού, πλοήγησης και χρονισμού (PNT), είναι τεχνικά συμβατές με τα συστήματα EGNOS/Galileo και Copernicus.
4. Στον τομέα των μεταφορών, η αξιολόγηση των προτάσεων με βάση τα κριτήρια ανάθεσης κατά την παράγραφο 1 διασφαλίζει, κατά περίπτωση, ότι οι προτεινόμενες δράσεις είναι σύμφωνες με τα σχέδια εργασιών για διαδρόμους και τις εκτελεστικές πράξεις σύμφωνα με το άρθρο 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013 και ότι λαμβάνεται υπόψη η *συμβουλευτική* γνώμη του αρμόδιου Ευρωπαίου συντονιστή σύμφωνα με το άρθρο 45 παράγραφος 8 του ιδίου κανονισμού. *Στην αξιολόγηση εξετάζεται επίσης κατά πόσον η υλοποίηση των δράσεων που χρηματοδοτούνται από τη ΔΣΕ ενέχει κινδύνους διαταραχής*

των ροών εμπορευμάτων και επιβατών στο τμήμα της γραμμής που αφορά το έργο, καθώς και κατά πόσον οι κίνδυνοι αυτοί έχουν μετριαστεί.

5. Όσον αφορά δράσεις που αφορούν διασυνοριακά έργα στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας, στα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών και στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων λαμβάνονται υπόψη οι όροι που καθορίζονται στο άρθρο 7 παράγραφος 4.
6. Όσον αφορά δράσεις που αφορούν κοινού ενδιαφέροντος έργα ψηφιακής συνδεσιμότητας, στα κριτήρια ανάθεσης που καθορίζονται στα προγράμματα εργασιών και στις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων λαμβάνονται υπόψη οι όροι που καθορίζονται στο άρθρο 8 παράγραφοι 3 και 4.

Άρθρο 14

Ποσοστά συγχρηματοδότησης

1. Για μελέτες, το ποσό της οικονομικής συνδρομής της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Για μελέτες χρηματοδοτούμενες με τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, τα μέγιστα ποσοστά χρηματοδότησης είναι εκείνα που ισχύουν για το Ταμείο Συνοχής κατά την παράγραφο 2 στοιχείο β).
2. Για εργασίες στον τομέα των μεταφορών, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης:
 - α) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) **σημείο i)**, το ποσό της οικονομικής συνδρομής της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 30% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορεί να αυξηθούν κατά 50% κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις υπό τους όρους που καθορίζονται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου, **για δράσεις στήριξης συστημάτων τηλεματικών εφαρμογών, για δράσεις στήριξης των εσωτερικών πλωτών οδών, για τη διαλειτουργικότητα των σιδηροδρόμων, για δράσεις στήριξης νέων τεχνολογιών και καινοτομίας, για δράσεις που υποστηρίζουν τη βελτίωση των υποδομών για την ασφάλεια και για δράσεις προσαρμογής των υποδομών των μεταφορών για τους σκοπούς των ελέγχων στα εξωτερικά σύνορα της Ένωσης**, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία της Ένωσης. Για δράσεις που τοποθετούνται σε εξόχως απόκεντρες περιοχές, **τα ποσοστά συγχρηματοδότησης ορίζονται σε 70% κατ' ανώτατο όριο**.
 - α α) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο α) **σημείο ii)**, το ποσό της οικονομικής συνδρομής της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50% του συνολικού επιλέξιμου κόστους. Τα ποσοστά

συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν σε 85 % κατ' ανώτατο όριο, εάν οι αναγκαίοι πόροι μεταφέρονται στο πρόγραμμα σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 9.

- β) όσον αφορά τα ποσά που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής, τα μέγιστα ποσοστά συγχρηματοδότησης είναι εκείνα που ισχύουν για το Ταμείο Συνοχής κατά τον κανονισμό (ΕΕ) XXX [κανονισμός περί κοινών διατάξεων]. Τα εν λόγω ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορεί να αυξηθούν κατά 85% κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις, υπό τους όρους που καθορίζονται στο στοιχείο γ) της παρούσας παραγράφου **και δράσεις που αφορούν ελλείπουσες συνδέσεις**·
- γ) για δράσεις που αφορούν διασυνοριακές συνδέσεις, το αυξημένο ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που προβλέπεται στα στοιχεία α) και β) μπορεί να ισχύσει μόνο για δράσεις που επιδεικνύουν υψηλό βαθμό ολοκλήρωσης στον σχεδιασμό και την υλοποίηση της δράσης σύμφωνα με το κριτήριο ανάθεσης που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1 στοιχείο γ), **φερ' ειπείν** μέσω της σύστασης εταιρείας για μεμονωμένο έργο, δομής κοινής διαχείρισης, διμερούς νομοθετικού πλαισίου ή εκτελεστικής πράξης δυνάμει του άρθρου 47 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1315/2013· **Επιπλέον, το ποσοστό συγχρηματοδότησης που εφαρμόζεται σε έργα εκτελούμενα από δομές ολοκληρωμένης διαχείρισης, συμπεριλαμβανομένων των κοινοπραξιών, σύμφωνα με το άρθρο 11 παράγραφος 2 στοιχείο α), μπορεί να αυξηθεί κατά 5%.**

3. Για εργασίες στον τομέα της ενέργειας, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης:

- α) για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο β), το ποσό της οικονομικής συνδρομής της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 50 % των συνολικών επιλέξιμων δαπανών, **ενώ για έργα στις εξόχως απόκεντρες περιφέρειες τα ποσοστά συγχρηματοδότησης είναι 70% κατ' ανώτατο όριο**·
- β) Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν κατά 75% κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που συνεισφέρουν στην ανάπτυξη έργων κοινού ενδιαφέροντος, με βάση τα αποδεικτικά στοιχεία του άρθρου 14 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013, παρέχουν σε υψηλό βαθμό ασφάλεια εφοδιασμού σε περιφερειακό ή ενωσιακό επίπεδο, ενισχύουν την αλληλεγγύη της Ένωσης ή περιλαμβάνουν πολύ καινοτόμες λύσεις.

4. Για εργασίες στον ψηφιακό τομέα, ισχύουν τα ακόλουθα ανώτατα ποσοστά συγχρηματοδότησης: για εργασίες που αφορούν τους ειδικούς στόχους του άρθρου 3 παράγραφος 2 στοιχείο γ), το ποσό της οικονομικής συνδρομής της Ένωσης δεν υπερβαίνει το 30% των συνολικών επιλέξιμων δαπανών. **Για εργασίες σε εξόχως απόκεντρες περιοχές,**

τα ποσοστά συγχρηματοδότησης ορίζονται σε 70% κατ' ανώτατο όριο. Τα ποσοστά συγχρηματοδότησης μπορούν να αυξηθούν κατά 50% κατ' ανώτατο όριο για δράσεις με ισχυρή διασυνοριακή διάσταση, όπως η αδιάλειπτη κάλυψη με συστήματα 5G κατά μήκος των κύριων διαδρομών μεταφορών ή η ανάπτυξη βασικών δικτύων μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών, και σε 75% κατ' ανώτατο όριο για δράσεις που υλοποιούν τη συνδεσιμότητα Gigabit κοινωνικο-οικονομικών παραγόντων. Δράσεις στον τομέα της παροχής τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας στις τοπικές κοινότητες, **όταν υλοποιούνται μέσω επιχορηγήσεων μικρού ύψους, μπορούν να χρηματοδοτούνται με οικονομική συνδρομή της Ένωσης η οποία καλύπτει έως το 100% των επιλέξιμων δαπανών, με την επιφύλαξη της αρχής συγχρηματοδότησης.**

5. Για δράσεις κατά το άρθρο 10 **παράγραφος 1**, το ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που ισχύει είναι το υψηλότερο ανώτατο ποσοστό συγχρηματοδότησης που ισχύει για τους σχετικούς τομείς. **Επιπλέον, το ποσοστό συγχρηματοδότησης που εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις μπορεί να αυξηθεί κατά 10%.**

Άρθρο 15

Επιλέξιμες δαπάνες

Επιπροσθέτως των κριτηρίων κατά το άρθρο [186] του δημοσιονομικού κανονισμού, ισχύουν τα ακόλουθα κριτήρια επιλεξιμότητας δαπανών:

- α) επιλέξιμες είναι μόνον οι δαπάνες που προκύπτουν σε κράτη μέλη, εκτός εάν έργο κοινού ενδιαφέροντος ή διασυνοριακά έργα στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας αφορούν το έδαφος μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών κατά το άρθρο 5 ή το άρθρο 11 παράγραφος 4 του παρόντος κανονισμού ή διεθνή ύδατα, και εφόσον η δράση είναι απαραίτητη για την επίτευξη των στόχων του συγκεκριμένου έργου·
- β) το κόστος εξοπλισμού, βοηθημάτων και υποδομής που θεωρείται κεφαλαιουχική δαπάνη από τον δικαιούχο μπορεί να είναι επιλέξιμο στην ολότητά του·
- γ) οι δαπάνες για την αγορά γης δεν αποτελούν επιλέξιμο κόστος, **εκτός των κονδυλίων που μεταφέρονται από το Ταμείο Συνοχής στον τομέα των μεταφορών σύμφωνα με το άρθρο 58 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. XXX περί καθορισμού κοινών διατάξεων για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης, το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+, το Ταμείο Συνοχής και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας και δημοσιονομικών κανόνων για τα εν λόγω ταμεία και για το Ταμείο Ασύλου και Μετανάστευσης, το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας και το Μέσο για τη Διαχείριση των Συνόρων και των Θεωρήσεων·**
- δ) στις επιλέξιμες δαπάνες δεν περιλαμβάνεται ο φόρος προστιθεμένης αξίας («ΦΠΑ»).

Άρθρο 16

Συνδυασμός των επιχορηγήσεων με άλλες πηγές χρηματοδότησης

1. Οι επιχορηγήσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν σε συνδυασμό με χρηματοδότηση από την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων ή εθνικές αναπτυξιακές τράπεζες ή άλλους αναπτυξιακούς και δημόσια χρηματοπιστωτικά ιδρύματα, καθώς και από χρηματοπιστωτικά ιδρύματα και επενδυτές του ιδιωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων των συμπράξεων δημόσιου και ιδιωτικού τομέα.
2. Η χρήση των επιχορηγήσεων που αναφέρεται στην παράγραφο 1 μπορεί να πραγματοποιηθεί με ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων.

Άρθρο 17

Μείωση ή λήξη των επιχορηγήσεων

1. Εκτός από τους λόγους που προσδιορίζονται στο [άρθρο 131 παράγραφος 4] του δημοσιονομικού κανονισμού, το ποσό της επιχορήγησης μπορεί, **εκτός δεόντως αιτιολογημένων εξαιρέσεων**, να μειωθεί για τους ακόλουθους λόγους:
 - α) η δράση δεν άρχισε εντός ενός έτους **για τις μελέτες ή δύο ετών για τις εργασίες** από την ημερομηνία έναρξης που αναφέρεται στη συμφωνία επιχορήγησης·
 - β) μετά από επανεξέταση της προόδου της δράσης, εάν διαπιστωθεί ότι η υλοποίηση της δράσης υπέστη τόσο σημαντικές καθυστερήσεις ώστε είναι πιθανόν να μην επιτευχθούν οι στόχοι της·
2. Η συμφωνία επιχορήγησης μπορεί να **τροποποιηθεί ή** να καταγγελθεί με βάση τους λόγους που αναφέρονται στην παράγραφο 1.
3. **Πριν από κάθε απόφαση όσον αφορά τη μείωση ή τη λήξη της επιχορήγησης, η περίπτωση εξετάζεται συνολικά και παρέχεται στους ενδιαφερόμενους δικαιούχους η δυνατότητα να υποβάλλουν τις παρατηρήσεις τους εντός εύλογης προθεσμίας.**
- 3α. **Οι διαθέσιμες πιστώσεις ανάληψης υποχρεώσεων που προκύπτουν από την εφαρμογή της παραγράφου 1 ή της παραγράφου 2 κατανέμονται σε άλλα προγράμματα εργασίας προτεινόμενα στο πλαίσιο του αντίστοιχου προϋπολογισμού όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 2.**

Άρθρο 18

Σωρευτική, συμπληρωματική και συνδυασμένη χρηματοδότηση

1. Δράση που έχει λάβει συνεισφορά βάσει του προγράμματος μπορεί να λάβει επίσης συνεισφορά από οποιοδήποτε άλλο πρόγραμμα της Ένωσης, συμπεριλαμβανομένων των κονδυλίων υπό επιμερισμένη διαχείριση, με την προϋπόθεση ότι οι συνεισφορές δεν καλύπτουν τις ίδιες δαπάνες. **Κατά την υλοποίηση τηρούνται οι κανόνες που προβλέπονται στο άρθρο 62 του δημοσιονομικού κανονισμού.** Η σωρευτική χρηματοδότηση δεν υπερβαίνει τις συνολικές επιλέξιμες δαπάνες της δράσης και η στήριξη από τα διάφορα προγράμματα της Ένωσης μπορεί να υπολογίζεται κατ' αναλογία σύμφωνα με τα έγγραφα που καθορίζουν τους όρους στήριξης.
2. Δράσεις που πληρούν σωρευτικά τους εξής σωρευτικούς όρους:
 - α) έχουν αξιολογηθεί σε πρόσκληση υποβολής προτάσεων βάσει του προγράμματος·
 - β) πληρούν τις ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων·
 - γ) δεν μπορούν να χρηματοδοτηθούν βάσει της εν λόγω πρόσκλησης υποβολής προτάσεων λόγω δημοσιονομικών περιορισμών·

μπορούν να λάβουν στήριξη από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης ή το Ταμείο Συνοχής, σύμφωνα με το [άρθρο 67 παράγραφος 5] του κανονισμού (ΕΕ) XXX [κανονισμός περί κοινών διατάξεων], **χωρίς περαιτέρω αξιολόγηση και** υπό τον όρο ότι οι εν λόγω δράσεις συνάδουν με τους στόχους του σχετικού προγράμματος. Ισχύουν οι κανόνες του Ταμείου που παρέχει στήριξη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ, ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ, ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΚΑΙ ΕΛΕΓΧΟΣ

Άρθρο 19

Προγράμματα εργασιών

1. Το πρόγραμμα υλοποιείται με προγράμματα εργασιών κατά το άρθρο 110 του δημοσιονομικού κανονισμού. ■
- 1α. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η διαφάνεια και η προβλεψιμότητα και να βελτιωθεί η ποιότητα των έργων, η Επιτροπή εγκρίνει έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020 τα πρώτα πολυετή προγράμματα εργασίας που θα περιλαμβάνουν το χρονοδιάγραμμα των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για τα τρία πρώτα έτη του προγράμματος, τα θέματα και τον ενδεικτικό προϋπολογισμό τους, καθώς και ένα μελλοντικό πλαίσιο που θα καλύπτει ολόκληρη την περίοδο προγραμματισμού.**

2. Τα προγράμματα εργασιών εγκρίνονται από την Επιτροπή με εκτελεστική πράξη. Οι εν λόγω εκτελεστικές πράξεις εκδίδονται σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης που προβλέπεται στο άρθρο 22 του παρόντος κανονισμού.
3. *Στον τομέα της ενέργειας, ιδιαίτερη προσοχή δίνεται σε έργα κοινού ενδιαφέροντος και συναφείς δράσεις που αποσκοπούν στην περαιτέρω ολοκλήρωση της εσωτερικής αγοράς ενέργειας, στην κατάργηση της ενεργειακής απομόνωσης και στην εξάλειψη των σημείων συμφόρησης των διασυνδέσεων ηλεκτρικής ενέργειας, με έμφαση στα έργα που συμβάλλουν στην επίτευξη του στόχου διασύνδεσης τουλάχιστον 10 % έως το 2020 και 15 % έως το 2030 και στα έργα που συμβάλλουν στον συγχρονισμό των συστημάτων ηλεκτρικής ενέργειας με τα δίκτυα της ΕΕ.*
- 3α. *Σύμφωνα με το άρθρο 200 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΕ, Ευρατόμ) 2018/1046, ο αρμόδιος διατάκτης μπορεί, κατά περίπτωση, να οργανώσει τη διαδικασία επιλογής σε δύο στάδια ως εξής:*
 - α) *οι αιτούντες υποβάλλουν έναν απλοποιημένο φάκελο με σχετικά σύνθετες πληροφορίες για την προεπιλογή των έργων βάσει περιορισμένου αριθμού κριτηρίων·*
 - β) *οι αιτούντες που προεπιλέγονται κατά το πρώτο στάδιο υποβάλλουν ολοκληρωμένο φάκελο μετά την ολοκλήρωση του πρώτου σταδίου.*

Άρθρο 19α

Χορήγηση χρηματοδοτικής συνδρομής από την Ένωση

1. *Μετά από κάθε πρόσκληση υποβολής προτάσεων με βάση πρόγραμμα εργασίας που προβλέπεται στο άρθρο 19, η Επιτροπή, σύμφωνα με τη διαδικασία εξέτασης του άρθρου 22, αποφασίζει, μέσω εκτελεστικής πράξης, σχετικά με το ποσό χρηματοδοτικής συνδρομής που θα χορηγηθεί στα έργα ή τα τμήματα έργων που επιλέγονται. Η Επιτροπή προσδιορίζει τους όρους και τις μεθόδους υλοποίησής τους.*
2. *Κατά την υλοποίηση των συμφωνιών επιχορήγησης, οι δικαιούχοι και τα οικεία κράτη μέλη ενημερώνονται από την Επιτροπή σχετικά με τις αλλαγές στα ποσά των επιχορηγήσεων και με τα καταβαλλόμενα τελικά ποσά.*
3. *Οι δικαιούχοι υποβάλλουν εκθέσεις κατά τα οριζόμενα στις αντίστοιχες συμφωνίες επιχορήγησης χωρίς προηγούμενη έγκριση των κρατών μελών. Η Επιτροπή παρέχει στα κράτη μέλη πρόσβαση στις εκθέσεις όσον αφορά τις δράσεις που διεξάγονται στην επικράτειά τους.*

Άρθρο 20

Παρακολούθηση και υποβολή εκθέσεων

1. Στο μέρος I του παραρτήματος καθορίζονται δείκτες βάσει των οποίων καταρτίζονται εκθέσεις σχετικά με την πρόοδο του προγράμματος ως προς την επίτευξη των γενικών και των ειδικών στόχων που καθορίζονται στο άρθρο 3.
 2. Για να διασφαλιστεί αποτελεσματική αξιολόγηση της προόδου του προγράμματος ως προς την επίτευξη των στόχων του, ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 24, για την τροποποίηση του μέρους I του παραρτήματος εφόσον κριθεί αναγκαία και για του παρόντος κανονισμού με διατάξεις σχετικές με διαμόρφωση πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης.
 3. Το σύστημα υποβολής εκθέσεων για τις επιδόσεις εξασφαλίζει ότι τα στοιχεία με τα οποία παρακολουθούνται η εκτέλεση και τα αποτελέσματα του προγράμματος είναι **κατάλληλα για την ενδελεχή ανάλυση της προόδου που έχει επιτευχθεί, μεταξύ άλλων για την παρακολούθηση του κλίματος**, και ότι συλλέγονται κατά τρόπο αποδοτικό, αποτελεσματικό και έγκαιρο. Προς τον σκοπό αυτό, επιβάλλονται αναλογικές απαιτήσεις υποβολής εκθέσεων στους αποδέκτες των κονδυλίων της Ένωσης και, κατά περίπτωση, στα κράτη μέλη.
- 3α. Η Επιτροπή βελτιώνει τον ειδικό ιστότοπο για τη δημοσίευση χάρτη των υπό υλοποίηση έργων σε πραγματικό χρόνο, καθώς και σχετικών δεδομένων (εκτιμήσεις αντικτύπου, αξία, δικαιούχος, οντότητα υλοποίησης, τρέχουσα κατάσταση) και υποβάλλει ανά διετία εκθέσεις προόδου. Οι εν λόγω εκθέσεις προόδου αναφέρονται στην υλοποίηση του προγράμματος, σύμφωνα με τους γενικούς και τομεακούς στόχους του όπως ορίζονται στο άρθρο 3, διευκρινίζοντας αν οι διάφοροι τομείς κινούνται προς τη σωστή κατεύθυνση, αν η συνολική δημοσιονομική ανάληψη υποχρεώσεων είναι σύμφωνη με το συνολικό χορηγούμενο ποσό, αν τα εν εξελίξει έργα έχουν φτάσει σε επαρκή βαθμό ολοκλήρωσης, αν συνεχίζουν να είναι εφικτά και αν είναι σκόπιμη η υλοποίησή τους.**

Άρθρο 21

Αξιολόγηση

1. Οι αξιολογήσεις διενεργούνται εγκαίρως ώστε να τροφοδοτούν με στοιχεία τη διαδικασία λήψης αποφάσεων.
2. Η ενδιάμεση αξιολόγηση του προγράμματος διενεργείται όταν υπάρχουν διαθέσιμες επαρκείς πληροφορίες για την εκτέλεση του προγράμματος, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη από την έναρξη εκτέλεσης του προγράμματος.
3. Αφού ολοκληρωθεί η εκτέλεση του προγράμματος, αλλά το αργότερο τέσσερα έτη ύστερα από τη λήξη της περιόδου που καθορίζεται στο άρθρο 1, η Επιτροπή διενεργεί τελική αξιολόγηση του προγράμματος.

4. Η Επιτροπή κοινοποιεί τα αποτελέσματα των αξιολογήσεων, μαζί με τις παρατηρήσεις της, στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο, το Συμβούλιο, την Ευρωπαϊκή Οικονομική και Κοινωνική Επιτροπή και την Επιτροπή των Περιφερειών.

Άρθρο 22

Διαδικασία επιτροπής

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή συντονισμού της ΔΣΕ, **η οποία μπορεί να συνέρχεται υπό διαφορετικές συνθέσεις ανάλογα με το αντίστοιχο θέμα**. Πρόκειται για επιτροπή κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.
2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζεται το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 182/2011.

Άρθρο 23

Κατ' εξουσιοδότηση πράξεις

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος κανονισμού:
 - α) για τον καθορισμό πλαισίου παρακολούθησης και αξιολόγησης **με βάση τους δείκτες που καθορίζονται στο μέρος I του παραρτήματος**
 - β) για τη συμπλήρωση του μέρους IV του παραρτήματος σχετικά με τον προσδιορισμό των διασυννοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές **για την κατάρτιση και την ενημέρωση του καταλόγου των επιλεγμένων διασυννοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές**
2. **Με την επιφύλαξη του άρθρου 172 δεύτερο εδάφιο της ΣΛΕΕ, ανατίθεται στην Επιτροπή η αρμοδιότητα έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος κανονισμού:**
 - α) για την τροποποίηση του μέρους III του παραρτήματος σχετικά με τον ορισμό των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου μεταφορών και των προκαθορισμένων τμημάτων του εκτεταμένου δικτύου
 - β) για την τροποποίηση του μέρους V του παραρτήματος σχετικά με κοινού ενδιαφέροντος έργα ψηφιακής συνδεσιμότητας.

Άρθρο 24

Άσκηση της εξουσιοδότησης

1. Ανατίθεται στην Επιτροπή η εξουσία να εκδίδει κατ' εξουσιοδότηση πράξεις υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.
2. Η εξουσία έκδοσης κατ' εξουσιοδότηση πράξεων που αναφέρεται στο άρθρο 23 ανατίθεται στην Επιτροπή έως τις 31 Δεκεμβρίου 2028.
3. Η εξουσιοδότηση που προβλέπεται στο άρθρο 23 μπορεί να ανακληθεί ανά πάσα στιγμή από το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο. Η απόφαση ανάκλησης περατώνει την εξουσιοδότηση που προσδιορίζεται στην εν λόγω απόφαση. Αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσης της απόφασης στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μεταγενέστερη ημερομηνία που ορίζεται σε αυτή. Δεν θίγει την εγκυρότητα των ήδη σε ισχύ κατ' εξουσιοδότηση πράξεων.
4. Πριν από την έκδοση κατ' εξουσιοδότηση πράξης, η Επιτροπή ζητεί τη γνώμη των εμπειρογνομόνων που έχει ορίσει κάθε κράτος μέλος, σύμφωνα με τις αρχές που προβλέπονται στη διοργανική συμφωνία, της 13ης Απριλίου 2016, για τη βελτίωση του νομοθετικού έργου.
5. Μόλις εκδώσει κατ' εξουσιοδότηση πράξη, η Επιτροπή την κοινοποιεί ταυτοχρόνως στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο.
6. Κατ' εξουσιοδότηση πράξη που εκδίδεται δυνάμει του άρθρου 23 τίθεται σε ισχύ μόνον εφόσον δεν εγείρει αντίρρηση το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο ή το Συμβούλιο εντός δύο μηνών από την κοινοποίηση της πράξης στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο ή αν, πριν λήξει αυτή η περίοδος, το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο ενημερώσουν αμφότερα την Επιτροπή ότι δεν θα εγείρουν αντίρρηση. Η περίοδος αυτή παρατείνεται κατά δύο μήνες κατόπιν πρωτοβουλίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου ή του Συμβουλίου.

Άρθρο 25

Πληροφόρηση, επικοινωνία και δημοσιότητα

1. Οι αποδέκτες χρηματοδότησης της Ένωσης μνημονεύουν ρητώς την προέλευση της χρηματοδότησης και εξασφαλίζουν την προβολή της (ιδίως κατά την προώθηση των δράσεων και των αποτελεσμάτων τους), παρέχοντας συνεκτική, αποτελεσματική και αναλογική στοχευμένη πληροφόρηση σε πολλαπλά ακροατήρια, συμπεριλαμβανομένων των μέσων ενημέρωσης και του κοινού.
2. Η Επιτροπή προβαίνει σε ενέργειες πληροφόρησης και επικοινωνίας σχετικές με το πρόγραμμα, τις δράσεις και τα αποτελέσματά του. Οι χρηματοδοτικοί πόροι που διατίθενται για το πρόγραμμα συμβάλλουν επίσης στην εταιρική προβολή των πολιτικών

προτεραιοτήτων της Ένωσης, στον βαθμό που αυτές σχετίζονται με τους στόχους που αναφέρονται στο άρθρο 3.

2α. Διασφαλίζονται η διαφάνεια και η δημόσια διαβούλευση σύμφωνα με την ισχύουσα ενωσιακή και εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 26

Προστασία των οικονομικών συμφερόντων της Ένωσης

Εφόσον τρίτη χώρα συμμετέχει στο πρόγραμμα με απόφαση βάσει διεθνούς συμφωνίας ή σύμφωνα με οποιαδήποτε άλλη νομική πράξη, η τρίτη χώρα χορηγεί στον αρμόδιο διατάκτη, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF), το Ευρωπαϊκό Ελεγκτικό Συνέδριο, τα αναγκαία δικαιώματα και την απαιτούμενη πρόσβαση για να ασκούν πλήρως τις αντίστοιχες αρμοδιότητές τους. Όσον αφορά την OLAF, στα δικαιώματα αυτά περιλαμβάνεται το δικαίωμα διενέργειας ερευνών, καθώς και επιτόπιων ελέγχων και επιθεωρήσεων, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ, Ευρατόμ) αριθ. 883/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 27

Κατάργηση και μεταβατικές διατάξεις

1. Οι κανονισμοί (ΕΕ) αριθ. 1316/2013 και (ΕΕ) αριθ. 283/2014 καταργούνται.
2. Με την επιφύλαξη της παραγράφου 1, ο παρών κανονισμός δεν θίγει τη συνέχιση ή την τροποποίηση των σχετικών δράσεων, μέχρι την περάτωσή, δυνάμει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013, ο οποίος εξακολουθεί να εφαρμόζεται στις εν λόγω δράσεις μέχρι την περάτωσή τους.

Η Επιτροπή αξιολογεί την αποτελεσματικότητα και τη συνεκτικότητα της πολιτικής του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 347/2013 και υποβάλλει αξιολόγηση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο με τα αποτελέσματα αυτής της επανεξέτασης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2020. Στην εν λόγω αξιολόγηση, η Επιτροπή εξετάζει, μεταξύ άλλων, τους στόχους της Ένωσης για την ενέργεια και το κλίμα για το 2030, τη μακροπρόθεσμη δέσμευση της ΕΕ για απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές και την αρχή της προτεραιότητας στην ενεργειακή απόδοση. Η αξιολόγηση μπορεί να συνοδεύεται, εάν κρίνεται σκόπιμο, από νομοθετική πρόταση για αναθεώρηση του εν λόγω κανονισμού.

3. Το χρηματοδοτικό κονδύλιο για το πρόγραμμα μπορεί επίσης να καλύψει δαπάνες τεχνικής και διοικητικής συνδρομής, αναγκαίες για την εξασφάλιση της ομαλής μετάβασης στο πρόγραμμα από τα μέτρα που είχαν εγκριθεί βάσει του προηγούμενου προγράμματος, δηλαδή της διευκόλυνσης «Συνδέοντας την Ευρώπη» βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1316/2013.
4. Εάν χρειαστεί, μπορούν να εγγραφούν στον προϋπολογισμό πιστώσεις για την περίοδο μετά το 2027 για την κάλυψη δαπανών που προβλέπονται στο άρθρο 4 παράγραφος 5 του παρόντος κανονισμού, ώστε να καταστεί εφικτή η διαχείριση των δράσεων που δεν θα έχουν ολοκληρωθεί έως τις 31 Δεκεμβρίου 2027.

Άρθρο 28
Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την επομένη της δημοσίευσής του στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

Εφαρμόζεται από την 1η Ιανουαρίου 2021.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

....,

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΜΕΡΟΣ Ι – ΔΕΙΚΤΕΣ

Το πρόγραμμα παρακολουθείται στενά, με βάση δέσμη δεικτών που αποσκοπούν στη μέτρηση του βαθμού στον οποίο έχουν επιτευχθεί οι γενικοί και ειδικοί στόχοι του προγράμματος και στην ελαχιστοποίηση του διοικητικού φόρτου και κόστους. Προς το σκοπό αυτόν, συλλέγονται στοιχεία όσον αφορά την ακόλουθη δέσμη κύριων δεικτών:

Τομείς	Ειδικοί στόχοι	Δείκτες
Μεταφορές	Αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα και υποδομές για έξυπνη, διαλειτουργική , βιώσιμη, προσιτή και ασφαλή κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς.	Αριθμός διασυννοριακών ελλειπόντων κρίκων που αντιμετωπίζονται με χρηματοδότηση από τη Διευκόλυνση «Συνδέοντας την Ευρώπη» (ΔΣΕ) (καθώς και με δράσεις που αφορούν τους αστικούς κόμβους, περιφερειακές διασυννοριακές σιδηροδρομικές συνδέσεις, πολυτροπικές πλατφόρμες , θαλάσσιους λιμένες, λιμένες εσωτερικής ναυσιπλοΐας, συνδέσεις με αερολιμένες και τερματικούς σταθμούς οδικών-σιδηροδρομικών μεταφορών του κεντρικού και εκτεταμένου διευρωπαϊκού δικτύου μεταφορών (ΔΕΔ-Μ)
		Αριθμός υποστηριζόμενων από τη ΔΣΕ δράσεων που συμβάλλουν στην ψηφιοποίηση των μεταφορών, ιδίως μέσω της ανάπτυξης των ERTMS, RIS, ΕΣΜ, VTMS/ηλεκτρονικών υπηρεσιών για τη ναυτιλία και SESAR
		Αριθμός σημείων εφοδιασμού με εναλλακτικά καύσιμα που δημιουργήθηκαν ή αναβαθμίστηκαν με χρηματοδότηση από τη ΔΣΕ
		Αριθμός χρηματοδοτούμενων δράσεων από τη ΔΣΕ που συμβάλλουν στην ασφάλεια των μεταφορών
		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν στη διασφάλιση της πρόσβασης ατόμων με μειωμένη

		<i>κινητικότητα στις μεταφορές</i>
		<i>Αριθμός χρηματοδοτούμενων δράσεων από τη ΔΣΕ που συμβάλλουν στη μείωση του θορύβου από τις σιδηροδρομικές εμπορευματικές μεταφορές</i>
	<i>Προσαρμογή στις υποδομές μεταφορών διπλής, πολιτικής και στρατιωτικής, χρήσης</i>	Αριθμός στοιχείων των υποδομών μεταφορών που προσαρμόστηκαν στις απαιτήσεις διπλής, πολιτικής και στρατιωτικής, χρήσης
Ενέργεια	<i>Συμβολή στη διασυνδεσιμότητα και στην ενοποίηση των αγορών</i>	Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν σε έργα διασύνδεσης των δικτύων των κρατών μελών και στην εξάλειψη εσωτερικών σημείων συμφόρησης
	Ασφάλεια ενεργειακού εφοδιασμού	Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν σε έργα εξασφάλισης ανθεκτικών δικτύων φυσικού αερίου
		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν στη μετάβαση σε έξυπνα και ψηφιοποιημένα δίκτυα και αυξάνουν τη χωρητικότητα αποθήκευσης ενέργειας
	Βιώσιμη ανάπτυξη με την προώθηση της απαλλαγής από ανθρακούχες εκπομπές	Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν σε έργα τα οποία προωθούν την αυξημένη διείσδυση της ανανεώσιμης ενέργειας στα ενεργειακά συστήματα
		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν στη διασυννοριακή συνεργασία στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας
Ψηφιακός τομέας	Συνεισφορά στην ανάπτυξη υποδομών ψηφιακής συνδεσιμότητας σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση	Νέες συνδέσεις με δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας για κοινωνικο-οικονομικούς παράγοντες και συνδέσεις πολύ υψηλής ποιότητας για τις τοπικές κοινότητες

		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που καθιστούν εφικτή τη συνδεσιμότητα 5G κατά μήκος των διαδρομών μεταφορών
		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που καθιστούν εφικτές νέες συνδέσεις με δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας
		Αριθμός δράσεων της ΔΣΕ που συμβάλλουν στην ψηφιοποίηση των τομέων της ενέργειας και των μεταφορών

ΜΕΡΟΣ ΙΙ: ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΑ ΠΟΣΟΣΤΑ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ

Οι δημοσιονομικοί πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο i) κατανέμονται ως εξής:

- 60 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α):
«Δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα»·
- 40 % για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β):
«Δράσεις για έξυπνη, βιώσιμη και ασφαλή κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς».

Οι δημοσιονομικοί πόροι που αναφέρονται στο άρθρο 4 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) κατανέμονται ως εξής:

- ***85% για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α):
«Δράσεις για αποτελεσματικά, διασυνδεδεμένα και πολυτροπικά δίκτυα»·***
- ***15% για τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο β):
«Δράσεις για έξυπνη, βιώσιμη και ασφαλή κινητικότητα χωρίς αποκλεισμούς».***

Όσον αφορά τις δράσεις που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α), το 85% των δημοσιονομικών πόρων θα πρέπει να διατεθεί σε δράσεις στο κεντρικό δίκτυο ■ και το 15 % σε δράσεις στο εκτεταμένο δίκτυο.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: ΔΙΑΔΡΟΜΟΙ ΤΟΥ ΚΕΝΤΡΙΚΟΥ ΔΙΚΤΥΟΥ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ ΚΑΙ
ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ, ΠΡΟΚΑΘΟΡΙΣΜΕΝΑ ΤΜΗΜΑΤΑ ΤΟΥ ΕΚΤΕΤΑΜΕΝΟΥ
ΔΙΚΤΥΟΥ

1. Διάδρομοι του κεντρικού δικτύου και ενδεικτικός κατάλογος των προκαθορισμένων
διασυνοριακών συνδέσεων και ελλειπόντων κρίκων

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ατλαντικός»		
Χάραξη	Gijón – León - Valladolid A Coruña – Vigo – Orense – León– Zaragoza – Pamplona/Logroño – Bilbao Tenerife/Gran Canaria – Huelva/Sanlúcar de Barrameda – Sevilla – Córdoba Algeciras – Bobadilla – Madrid Sines/Lisboa – Madrid – Valladolid Lisboa – Aveiro – Leixões/Porto – ποταμός Douro Shannon Foynes/Dublin/Cork – Le Havre – Rouen – Paris Aveiro – Valladolid – Vitoria-Gasteiz – Bergara – Bilbao/Bordeaux – Toulouse/Tours – Paris – Le Havre/Metz – Mannheim/Strasbourg Shannon Foynes/Dublin/Cork – Saint Nazaire – Nantes – Tours – Dijon	
Διασυνοριακές συνδέσεις	Evora – Merida	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Vitoria-Gasteiz - San Sebastián – Bayonne - Bordeaux	
	Aveiro – Salamanca	

	Ποταμός Douro (Via Navegável do Douro)	Εσωτερικές πλωτές οδοί
<i>Ελλείποντες κρίκοι</i>	<i>Μη διαλειτουργικές γραμμές με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων στην Ιβηρική Χερσόνησο</i>	<i>Σιδηροδρομικές μεταφορές</i>

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βαλτική – Αδριατική»		
Χάραξη	Gdynia – Gdańsk – Katowice/Ślasków Gdańsk – Warszawa – Katowice/Kraków Katowice – Ostrava – Brno – Wien Szczecin/Świnoujście – Poznań – Wrocław – Ostrava Katowice – Bielsko-Biala – Žilina – Bratislava – Wien Wien – Graz– Villach – Udine – Trieste Udine – Venezia – Padova – Bologna – Ravenna – Ancona Graz – Maribor –Ljubljana – Koper/Trieste	
Διασυννοριακές συνδέσεις	Katowice/Opole – Ostrava – Brno Katowice – Žilina Bratislava – Wien Graz – Maribor Venezia – Trieste – Divaca – Ljubljana	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Katowice – Žilina Brno – Wien	Οδικές μεταφορές
Ελλείποντες κρίκοι	Gloggnitz – Mürzzuschlag: Σήραγγα Semmering Base Graz – Klagenfurt: Σιδηροδρομική γραμμή και σήραγγα Koralm Koper – Divača	Σιδηροδρομικές μεταφορές

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Μεσόγειος»		
Χάραξη	Algeciras – Bobadilla –Madrid – Zaragoza – Tarragona Madrid – Valencia – Sagunto – Teruel – Zaragoza Sevilla – Bobadilla – Murcia Cartagena – Murcia – Valencia – Tarragona/Palma de Mallorca – Barcelona Tarragona – Barcelona – Perpignan – Narbonne - Toulouse/Marseille – Genova/Lyon – La Spezia/Torino – Novara – Milano – Bologna/Verona – Padova – Venezia – Ravenna/Trieste/Koper – Ljubljana – Budapest Ljubljana/Rijeka – Zagreb – Budapest – ουκρανική μεθόριος	
Διασυννοριακές συνδέσεις	Barcelona – Perpignan	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Lyon – Torino: βασική σήραγγα και οδοί εισόδου	
	Nice – Ventimiglia	
	Venezia – Trieste – Divača – Ljubljana	
	Ljubljana – Zagreb	
	Zagreb – Budapest	
	Budapest – Miskolc – ουκρανική μεθόριος	
	Lendava – Letenye	Οδικές μεταφορές
	Vásárosnamény – ουκρανική μεθόριος	

<i>Ελλείποντες κρίκοι</i>	<i>Almería – Murcia</i>	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	<i>Μη διαλειτουργικές γραμμές με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων στην Ιβηρική Χερσόνησο</i>	
	Perpignan – Montpellier	
	Koper – Divača	
	Rijeka – Zagreb	
	Milano – Cremona – Mantova – Porto Levante/Venezia – Ravenna/Trieste	Εσωτερικές πλωτές οδοί

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Βαλτική»		
Χάραξη	Luleå – Helsinki – Tallinn – Riga Ventspils – Riga Riga – Kaunas Klaipeda – Kaunas – Vilnius Kaunas – Warszawa Λευκορωσική μεθόριος – Warszawa – Łódź – Poznań – Frankfurt/Oder – Berlin – Hamburg – Kiel Łódź – Katowice/Wrocław Ουκρανική μεθόριος – Rzeszów – Katowice – Wrocław – Falkenberg – Magdeburg Szczecin/Świnoujście – Berlin – Magdeburg – Braunschweig – Hannover Hannover – Bremen – Bremerhaven/Wilhelmshaven Hannover – Osnabrück – Hengelo – Almelo – Deventer – Utrecht Utrecht – Amsterdam Utrecht – Rotterdam – Antwerpen Hannover/Osnabrück – Köln – Antwerpen	
Διασυννοριακές συνδέσεις	Tallinn – Rīga – Kaunas – Warszawa: Νέα πλήρως διαλειτουργική σιδηροδρομική γραμμή Βαλτικής με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων	Σιδηροδρομικές μεταφορές

	Świnoujście/Szczecin – Berlin	Σιδηρ./Εσωτερικές πλωτές οδοί
	Διάδρομος Βαλτικής οδού EE-LV-LT-PL	Οδικές μεταφορές
Ελλείποντες κρίκοι	Kaunas – Vilnius: <i>τμήμα της πλήρως διαλειτουργικής σιδηροδρομικής γραμμής Βαλτικής με το εύρος γραμμών της Διεθνούς Ένωσης Σιδηροδρόμων</i>	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Warszawa/Idzikowice – Poznań/Wrocław, συμπεριλαμβανομένων των συνδέσεων με τον προγραμματιζόμενο κεντρικό κόμβο μεταφορών	
	Διώρυγα Kiel	Εσωτερικές πλωτές οδοί
	Berlin – Magdeburg – Hannover· Mittellandkanal· Διώρυγες Δυτ. Γερμανίας	
	Rhine, Waal	
	Noordzeekanaal, IJssel, Twentekanaal	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Μεσόγειος»		
Χάραξη	<i>Μεθόριος του Ηνωμένου Βασιλείου</i> – Dublin – Shannon Foynes/Cork <i>Shannon Foynes/Dublin/Cork – Le Havre/Calais/</i> <i>Dunkerque/Zeebrugge/Terneuzen/Gent/</i> <i>Antwerpen/Rotterdam/Amsterdam</i>	

	■ ■ <i>Μεθόριος του Ηνωμένου Βασιλείου</i> – Lille – Brussel/Bruxelles Amsterdam – Rotterdam – Antwerp – Brussel/Bruxelles – Luxembourg Luxembourg – Metz – Dijon – Macon – Lyon – Marseille Luxembourg – Metz – Strasbourg – Basel Antwerpen/Zeebrugge – Gent – <i>Calais</i>/Dunkerque/Lille – Paris–<i>Rouen</i> – <i>Le Havre</i>	
<i>Διασυννοριακές συνδέσεις</i>	Brussel/Bruxelles – Luxembourg – Strasbourg	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Terneuzen – Gent	Εσωτερικές πλωτές οδοί
	Seine – δίκτυο Escaut και οι αντίστοιχες λεκάνες απορροής των ποταμών Seine, Escaut και Meuse	
	Διάδρομος Rhine-Scheldt	
<i>Ελλείποντες κρίκοι</i>	Albertkanaal/ διώρυγα Albert και διώρυγα Bocholt-Herentals ■	Εσωτερικές πλωτές οδοί

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος»		
Χάραξη	Hamburg – Berlin Rostock – Berlin – Dresden Bremerhaven/Wilhelmshaven – Magdeburg – Dresden Dresden – Ústí nad Labem – Mělník/Praha – Lysá nad Labem/Poříčany – Kolin Kolín – Pardubice – Brno – Wien/Bratislava – Budapest – Arad – Timișoara – Craiova – Calafat – Vidin – Sofia Sofia – μεθόριος Σερβικής Δημοκρατίας /Βόρειας Μακεδονίας Sofia – Plovdiv – Burgas/τουρκική μεθόριος ■ Τουρκική μεθόριος – Αλεξανδρούπολη – Καβάλα – Θεσσαλονίκη – Ιωάννινα – Κακαβιά/Ηγουμενίτσα Μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας — Θεσσαλονίκη Σόφια – Θεσσαλονίκη – Αθήνα – Πειραιάς/Ικόνιο – Ηράκλειο – Λεμεσός (Βασιλικό) – Λευκωσία/Λάρνακα Αθήνα – Πάτρα/Ηγουμενίτσα	
Διασυννοριακές συνδέσεις	Dresden – Praha/ Kolín	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Wien/Bratislava – Budapest	
	Békéscsaba – Arad – Timișoara	
	Craiova – Calafat – Vidin – Sofia – Θεσσαλονίκη	
	Sofia – μεθόριος της Σερβικής Δημοκρατίας/μεθόριος της	

	<i>Βόρειας Μακεδονίας</i>	
	Τουρκική μεθόριος – Αλεξανδρούπολη	
	<i>Μεθόριος Βόρειας Μακεδονίας — Θεσσαλονίκη</i>	
	Ιωάννινα – Κακαβιά (αλβανική μεθόριος)	Οδικές μεταφορές
	<i>Drobeta Turnu Severin/Craiova – Vidin – Montana</i>	
	<i>Sofia – ρωσική μεθόριος</i>	
	Hamburg – Dresden – Praha – Pardubice	Εσωτερικές πλωτές οδοί
I	I	

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Άλπεις»		
Χάραξη	Genova – Milano – Lugano – Basel Genova – Novara – Brig – Bern – Basel – Karlsruhe – Mannheim – Mainz – Koblenz – Köln Köln – Düsseldorf – Duisburg – Nijmegen/Arnhem – Utrecht – Amsterdam Nijmegen – Rotterdam – Vlissingen Köln – Liège – Bruxelles/Brussel – Gent Liège – Antwerpen – Gent – Zeebrugge	
<i>Διασυννοριακές συνδέσεις</i>	Zevenaar – Emmerich – Oberhausen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Karlsruhe – Basel	
	Milano/Novara – ελβετική μεθόριος	
	Basel – Antwerpen/Rotterdam – Amsterdam	Εσωτερικές πλωτές οδοί
<i>Ελλείποντες κρίκοι</i>	Genova – Tortona/Novi Ligure	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	<i>Zeebrugge – Gent</i>	

<i>Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Δούναβης»</i>		
<i>Χάραξη</i>	Strasbourg – Stuttgart – München – Wels/Linz Strasbourg – Mannheim – Frankfurt – Würzburg – Nürnberg – Regensburg – Passau – Wels/Linz München/Nürnberg – Praha – Ostrava/Přerov – Žilina – Košice – ουκρανική μεθόριος Wels/Linz – Wien – Bratislava – Budapest – Vukovar Wien/Bratislava – Budapest – Arad – <i>Moravita</i>/Brašov/Craiova – București – <i>Giurgiu</i>/Constanta – Sulina	
<i>Διασυννοριακές συνδέσεις</i>	München – Praha	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Nürnberg – Plzeň	
	München – Mühldorf – Freilassing – Salzburg	
	Strasbourg – Kehl Appenweier	
	Hranice – Žilina	
	<i>Košice – ουκρανική μεθόριος</i>	
	Wien – Bratislava/Budapest	
	Bratislava – Budapest	
	Békéscsaba – Arad – <i>Timișoara - ρωσική μεθόριος</i>	
	<i>București – Giurgiu – Rousse</i>	
	Danube (Kehlheim – Constanța/Midia/Sulina) και οι	Εσωτερικές πλωτές οδοί

	αντίστοιχες λεκάνες απορροής των ποταμών <i>Váh</i> , Sava και Tisza	
	Zlín – Žilina	Οδικές μεταφορές
	<i>Timișoara – ρωσική μεθόριος</i>	Οδικές μεταφορές
<i>Ελλείποντες κρίκοι</i>	Stuttgart – Ulm	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	Salzburg – Linz	
	■ Craiova – <i>București</i>	
	<i>Arad – Sighișoara – Brasov - Predeal</i>	
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Σκανδιναβία – Μεσόγειος»		
Χάραξη	Ρωσική μεθόριος – Hamina/Kotka – Helsinki – Turku/Naantali – Stockholm – Örebro(<i>Hallsberg</i>)/ <i>Linköping</i> – Malmö Narvik/Oulu – Luleå – Umeå – Stockholm/ <i>Örebro(Hallsberg)</i> Oslo – Goteburg – Malmö – Trelleborg Malmö – København – Fredericia – Aarhus – Aalborg - Hirtshals/Frederikshavn København – Kolding/Lübeck – Hamburg – Hannover Bremerhaven – Bremen – Hannover – Nürnberg Rostock – Berlin – Halle/ <i>Leipzig</i> – <i>Erfurt</i> – München Nürnberg – München – Innsbruck – Verona – Bologna – Ancona/Firenze Livorno/La Spezia – Firenze – Roma – Napoli – Bari – Taranto – Valletta/ <i>Marsaxlokk</i>	

	<i>Cagliari</i> – Napoli – Gioia Tauro – Palermo/Augusta – Valletta/ <i>Marsaxlokk</i>	
<i>Διασυννοριακές συνδέσεις</i>	Ρωσική μεθόριος – Helsinki	Σιδηροδρομικές μεταφορές
	København – Hamburg: Οδοί εισόδου στη σταθερή ζεύξη Fehmarn	
	München – Wörgl – Innsbruck - Fortezza – Bolzano – Trento - Verona: Βασική σήραγγα Brenner και οι οδοί εισόδου σε αυτή	
	<i>Göteborg – Oslo</i>	
	København – Hamburg: Σταθερή ζεύξη Fehmarn	Σιδηρ./οδικές μεταφορές

2. **Ενδεικτικός κατάλογος προκαθορισμένων διασυνοριακών συνδέσεων** του εκτεταμένου δικτύου

Τα διασυνοριακά τμήματα του εκτεταμένου δικτύου που αναφέρονται στο άρθρο 9 παράγραφος 2 στοιχείο α) σημείο ii) του παρόντος κανονισμού περιλαμβάνουν ιδίως τα ακόλουθα τμήματα:

Dublin/Letterkenny — μεθόριος Ηνωμένου Βασιλείου	Οδικές μεταφορές
Pau – Huesca	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Lyon – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Athus – Mont-Saint-Martin	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Breda – Venlo – Viersen – Duisburg	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Antwerpen – Duisburg	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Mons – Valenciennes	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Gent – Terneuzen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Heerlen – Aachen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Groningen – Bremen	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Stuttgart – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Gallarate/Sesto Calende – ελβετική μεθόριος	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Berlin – Rzepin/Horka – Wrocław	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Praha – Linz	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Villach – Ljubljana	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Pivka – Rijeka	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Plzeň – České Budějovice – Wien	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Wien – Győr	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Graz – Celldömölk – Győr	Σιδηροδρομικές μεταφορές

Neumarkt-Kallham – Mühldorf	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος Amber PL–SK–HU	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Διάδρομος Καρπάθιας οδού λευκορωσική/ουκρανική μεθόριος- PL-SK-HU-RO	Οδικές μεταφορές
<i>Focșani – μολδαβική μεθόριος</i>	<i>Οδικές μεταφορές</i>
Budapest–Osijek–Svilaj (μεθόριος Βοσνίας-Ερζεγοβίνης)	Οδικές μεταφορές
Faro – Huelva	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Porto – Vigo	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Giurgiu – Varna ■	Σιδηροδρομικές μεταφορές
Svilengrad – Pithio	Σιδηροδρομικές μεταφορές

3. Στοιχεία του εκτεταμένου δικτύου που βρίσκεται σε κράτη μέλη τα οποία δεν έχουν χερσαία σύνορα με άλλο κράτος μέλος.

ΜΕΡΟΣ IV: ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΩΝ ΕΡΓΩΝ ΣΤΟΝ ΤΟΜΕΑ ΤΗΣ ΕΝΕΡΓΕΙΑΣ ΑΠΟ ΑΝΑΝΕΩΣΙΜΕΣ ΠΗΓΕΣ

1. Στόχος των διασυνοριακών έργων στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας

Τα διασυνοριακά έργα στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας προάγουν τη διασυνοριακή συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών στον τομέα του προγραμματισμού, της ανάπτυξης και της αξιοποίησης της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με οικονομικά αποδοτικό τρόπο, **και παράλληλα διευκολύνουν την ενσωμάτωσή τους μέσω εγκαταστάσεων αποθήκευσης ενέργειας και με στόχο τη συμβολή στη μακροπρόθεσμη στρατηγική της Ένωσης για την απαλλαγή από τις ανθρακούχες εκπομπές.**

2. Γενικά κριτήρια

Για να χαρακτηριστεί ένα έργο ως διασυνοριακό έργο στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας, πληροί τα ακόλουθα γενικά κριτήρια:

- α) περιλαμβάνεται σε συμφωνία συνεργασίας ή οποιοδήποτε άλλο είδος συμφωνίας μεταξύ **δύο τουλάχιστον** κρατών μελών και/ή μεταξύ **ενός τουλάχιστον κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας ή** τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στα άρθρα **8, 9, 11 και 13** της οδηγίας **(ΕΕ) 2018/2001**.
- β) επιφέρει εξοικονόμηση κόστους στην ανάπτυξη των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας και/ή οφέλη στην ενοποίηση του συστήματος, στην ασφάλεια εφοδιασμού ή στην καινοτομία σε σύγκριση με παρόμοιο έργο **ή έργο ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές** που υλοποιείται μεμονωμένα από ένα από τα συμμετέχοντα κράτη μέλη.
- γ) τα ενδεχόμενα συνολικά οφέλη της συνεργασίας υπερβαίνουν το κόστος του, ακόμη και μακροπρόθεσμα, σύμφωνα με την αξιολόγηση βάσει της ανάλυσης κόστους-οφέλους που αναφέρεται στο σημείο 3 και με εφαρμογή της μεθόδου που αναφέρεται στο άρθρο [7].

3. Ανάλυση κόστους/οφέλους

- α) κόστος παραγωγής της ηλεκτρικής ενέργειας·
- β) κόστος της ενοποίησης του συστήματος·
- γ) κόστος χρηματοδοτικής στήριξης·

- δ) εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου·
- ε) ασφάλεια εφοδιασμού·

- στ) ατμοσφαιρική και άλλη τοπική ρύπανση, *όπως επιπτώσεις στην τοπική φύση και στο περιβάλλον*
- ζ) καινοτομία.

4. Διαδικασία

- (1) Οι φορείς υλοποίησης έργου, συμπεριλαμβανομένων των κρατών μελών, δυνάμει επιλέξιμου ως διασυνοριακού έργου στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας βάσει συμφωνίας συνεργασίας ή οποιουδήποτε άλλου είδους συμφωνίας μεταξύ *δύο τουλάχιστον* κρατών μελών και/ή μεταξύ *ενός τουλάχιστον κράτους μέλους και μιας τρίτης χώρας ή* τρίτων χωρών, όπως ορίζεται στα άρθρα *8, 9, 11 και 13* της οδηγίας (ΕΕ) 2018/2001, οι οποίοι επιδιώκουν να τους χορηγηθεί καθεστώς διασυνοριακού έργου στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας, υποβάλλουν στην Επιτροπή αίτηση επιλογής για διασυνοριακά έργα στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας. Η αίτηση περιλαμβάνει τις σχετικές πληροφορίες που επιτρέπουν στην Επιτροπή να αξιολογήσει το έργο με βάση τα κριτήρια που καθορίζονται στα σημεία 2 και 3, σύμφωνα με τις μεθοδολογίες που αναφέρονται στο άρθρο 7.

Η Επιτροπή εξασφαλίζει ότι στους φορείς υλοποίησης έργου παρέχεται η δυνατότητα να υποβάλλουν αίτηση για ένταξη στο καθεστώς διασυνοριακών έργων στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας τουλάχιστον μία φορά ετησίως.

- (2) *Η Επιτροπή προβαίνει στη συγκρότηση και αναλαμβάνει την προεδρία ομάδας για τα διασυνοριακά έργα στον τομέα των ανανεώσιμων πηγών ενέργειας, η οποία απαρτίζεται από έναν εκπρόσωπο από κάθε κράτος μέλος και έναν εκπρόσωπο της Επιτροπής. Η ομάδα εγκρίνει τον εσωτερικό κανονισμό της.*
- (3) *Τουλάχιστον μία φορά τον χρόνο, η Επιτροπή οργανώνει τη διαδικασία για την επιλογή των διασυνοριακών έργων και, ύστερα από αξιολόγηση, υποβάλλει στην ομάδα που αναφέρεται στην παράγραφο 3 κατάλογο επιλέξιμων έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, τα οποία πληρούν τα κριτήρια του άρθρου 7 και της παραγράφου 5.*

- (4) *Η ομάδα που αναφέρεται στην παράγραφο 3 λαμβάνει συναφείς πληροφορίες, εκτός εάν είναι εμπορικά ευαίσθητες, σχετικά με τα επιλέξιμα έργα που περιλαμβάνονται στον κατάλογο που υπέβαλε η Επιτροπή όσον αφορά τα ακόλουθα κριτήρια:*
- *επιβεβαίωση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια επιλεξιμότητας και επιλογής για όλα τα έργα·*
 - *πληροφορίες σχετικά με τον μηχανισμό συνεργασίας που αφορά ένα έργο και πληροφορίες σχετικά με το βαθμό στον οποίο ένα έργο τυγχάνει της υποστήριξης ενός ή περισσότερων κρατών μελών·*
 - *περιγραφή του στόχου του έργου, συμπεριλαμβανομένων της εκτιμώμενης χωρητικότητας (σε kW) και, εφόσον είναι διαθέσιμη, της παραγωγής ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές (σε kWh ανά έτος), καθώς και του συνολικού κόστους του έργου και των επιλέξιμων δαπανών, σε ευρώ·*
 - *πληροφορίες σχετικά με την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία για την ΕΕ σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο β) του παρόντος παραρτήματος και σχετικά με το αναμενόμενο κόστος και τα αναμενόμενα οφέλη και την αναμενόμενη προστιθέμενη αξία για την ΕΕ σύμφωνα με την παράγραφο 2 στοιχείο γ) του παρόντος παραρτήματος.*
- (5) *Η ομάδα μπορεί να προσκαλεί στις συνεδριάσεις της, ανάλογα με την περίπτωση, φορείς υλοποίησης επιλέξιμων έργων, τρίτες χώρες που συμμετέχουν σε επιλέξιμα έργα και οιαδήποτε άλλα ενδιαφερόμενα μέρη.*
- (6) *Με βάση τα αποτελέσματα της αξιολόγησης, η ομάδα συμφωνεί σε σχέδιο καταλόγου έργων που θα καταστούν διασυνοριακά έργα στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, με στόχο την έγκρισή τους σύμφωνα με την παράγραφο 8.*
- (7) *Η Επιτροπή εγκρίνει τον τελικό κατάλογο των επιλεγμένων διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές με κατ' εξουσιοδότηση πράξη βάσει σχεδίου καταλόγου που αναφέρεται στην παράγραφο 7 και λαμβάνοντας υπόψη την παράγραφο 10, και δημοσιεύει στον ιστότοπό της τον κατάλογο των επιλεγμένων διασυνοριακών έργων στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες*

πηγές. Ο κατάλογος αυτός αναθεωρείται, ανάλογα με τις ανάγκες που προκύπτουν, κάθε δύο χρόνια.

- (8) Η ομάδα παρακολουθεί την υλοποίηση των έργων που περιέχει ο τελικός κατάλογος και διατυπώνει συστάσεις για τον τρόπο με τον οποίο θα ξεπεραστούν πιθανές καθυστερήσεις στην υλοποίησή τους. Για τον σκοπό αυτό, οι φορείς υλοποίησης των επιλεγέντων έργων παρέχουν πληροφορίες σχετικά με την υλοποίηση των έργων τους.*
- (9) Όταν επιλέγει τα διασυνοριακά έργα στον τομέα της ενέργειας από ανανεώσιμες πηγές, η Επιτροπή επιδιώκει ■ να διασφαλίσει κατάλληλη γεωγραφική ισορροπία κατά τον προσδιορισμό τέτοιων έργων ■. Για τον καθορισμό των έργων μπορεί να γίνουν περιφερειακές ομαδοποιήσεις.*
- (10) Ένα έργο δεν μπορεί να επιλεγεί ως διασυνοριακό έργο στον τομέα της ανανεώσιμης ενέργειας ή ενδέχεται να του αφαιρεθεί το εν λόγω καθεστώς, αν η αξιολόγησή του είχε βασιστεί σε εσφαλμένες πληροφορίες που αποτέλεσαν καθοριστικό παράγοντα κατά την αξιολόγηση ή αν το έργο δεν είναι σύμφωνο με το ενωσιακό δίκαιο.*

■

1. Συνδεσιμότητα gigabit, *συμπεριλαμβανομένης της συνδεσιμότητας 5G και άλλων υπερσύγχρονων τρόπων συνδεσιμότητας* για κοινωνικοοικονομικούς παράγοντες.

Οι δράσεις ιεραρχούνται κατά προτεραιότητα αφού ληφθεί υπόψη η λειτουργία των κοινωνικοοικονομικών παραγόντων, η συνάφεια των ψηφιακών υπηρεσιών και εφαρμογών που καθίστανται εφικτές με την παροχή βασικής συνδεσιμότητας, καθώς και τα ενδεχόμενα κοινωνικοοικονομικά οφέλη για πολίτες, επιχειρήσεις και τοπικές κοινότητες, *περιλαμβανομένης της δημιουργούμενης πρόσθετης κάλυψης ζώνης, συμπεριλαμβανομένων των νοικοκυριών*. Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός κατανέμεται με γεωγραφικά ισόρροπο τρόπο μεταξύ των κρατών μελών.

Δίδεται προτεραιότητα σε δράσεις που συμβάλλουν *στη συνδεσιμότητα Gigabit, συμπεριλαμβανομένης της συνδεσιμότητας 5G και άλλων υπερσύγχρονων τρόπων συνδεσιμότητας για:*

- **■** νοσοκομεία και ιατρικά κέντρα, σύμφωνα με τις προσπάθειες ψηφιοποίησης του συστήματος υγειονομικής περίθαλψης, με στόχο τη βελτίωση της ευημερίας των πολιτών της ΕΕ και την αλλαγή του τρόπου με τον οποίο παρέχονται στους ασθενείς οι υπηρεσίες υγείας και περίθαλψης¹.
- **■** εκπαιδευτικά και ερευνητικά κέντρα, στο πλαίσιο των προσπαθειών *διευκόλυνσης της χρήσης, μεταξύ άλλων, πληροφορικής υψηλής ταχύτητας, εφαρμογών νέφους και μαζικών δεδομένων, και* γεφύρωσης του χάσματος ψηφιακής υστέρησης και καινοτομίας στα εκπαιδευτικά συστήματα, ώστε να βελτιωθούν τα μαθησιακά αποτελέσματα, να ενισχυθεί η ισότητα και να βελτιωθεί η αποδοτικότητα².
- *αδιάλειπτη ασύρματη ευρυζωνική κάλυψη 5G σε όλες τις αστικές περιοχές έως το 2025.*

¹ Βλ. επίσης: Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη διευκόλυνση του ψηφιακού μετασχηματισμού του τομέα της υγείας και της περίθαλψης στην ψηφιακή ενιαία αγορά, την ισχυροποίηση των πολιτών και την ανάπτυξη μιας υγιέστερης κοινωνίας (COM(2018)0233).

² Βλ. επίσης: Ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με το σχέδιο δράσης για την ψηφιακή εκπαίδευση (COM(2018)0022).

2. Ασύρματη συνδεσιμότητα στις τοπικές κοινότητες

Οι δράσεις που αποσκοπούν στη δωρεάν και με ισότιμους όρους παροχή τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας σε κέντρα του τοπικού δημόσιου βίου, συμπεριλαμβανομένων υπαίθριων χώρων όπου έχει πρόσβαση το ευρύ κοινό, που διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο στον δημόσιο βίο των τοπικών κοινοτήτων, υπόκεινται στους κάτωθι όρους ώστε να είναι επιλέξιμες για να λάβουν χρηματοδότηση:

- υλοποιούνται από φορέα του δημόσιου τομέα όπως αναφέρεται στην κατωτέρω παράγραφο, ο οποίος είναι σε θέση να σχεδιάσει και να επιβλέψει την εγκατάσταση, όπως επίσης και να εξασφαλίσει τουλάχιστον για μία τριετία τη χρηματοδότηση του κόστους λειτουργίας, τοπικών σημείων ασύρματης πρόσβασης σε κλειστούς ή υπαίθριους δημόσιους χώρους·
- βασίζονται σε ψηφιακά δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας που προσφέρουν στους χρήστες διαδικτυακή εμπειρία υψηλής ποιότητας η οποία:
- είναι δωρεάν και χωρίς όρους που εισάγουν διακρίσεις, εύκολα προσβάσιμη και προστατευμένη, και χρησιμοποιεί τον πιο πρόσφατο και τον βέλτιστο διαθέσιμο εξοπλισμό, κατάλληλο για την παροχή συνδεσιμότητας υψηλής ταχύτητας στους χρήστες· και
- υποστηρίζει **τη διαδεδομένη και χωρίς διακρίσεις** πρόσβαση σε καινοτόμες ψηφιακές υπηρεσίες·
- χρησιμοποιούν την κοινή οπτική ταυτότητα που θα παρασχεθεί από την Επιτροπή και παρέχουν συνδέσεις με σχετικά **πολυγλωσσικά** επιγραμμικά εργαλεία·
- **με σκοπό την επίτευξη συνεργειών και την αύξηση της ικανότητας και τη βελτίωση της εμπειρίας των χρηστών, οι εν λόγω δράσεις διευκολύνουν την ανάπτυξη σημείων ασύρματης πρόσβασης μικρής εμβέλειας σχετικά με δίκτυα 5G, όπως ορίζεται στην οδηγία EE/2018/1972·**
- παρέχουν τη δέσμευση ότι θα προμηθεύσουν τον απαραίτητο εξοπλισμό και/ή τις σχετικές υπηρεσίες εγκατάστασης σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο για να διασφαλίσουν ότι τα έργα δεν προκαλούν αδικαιολόγητες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού.

Η οικονομική συνδρομή διατίθεται σε φορείς του δημόσιου τομέα υπό την έννοια του άρθρου 3 σημείο 1) της οδηγίας (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου¹ που αναλαμβάνουν την παροχή, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, δωρεάν και χωρίς όρους που εισάγουν διακρίσεις, τοπικής ασύρματης συνδεσιμότητας με την εγκατάσταση τοπικών σημείων ασύρματης πρόσβασης.

Οι χρηματοδοτούμενες δράσεις δεν αναπαράγουν υφιστάμενες ιδιωτικές ή δημόσιες δωρεάν προσφορές με παρόμοια χαρακτηριστικά, συμπεριλαμβανομένης της ποιότητας, στον ίδιο δημόσιο χώρο.

Ο διαθέσιμος προϋπολογισμός κατανέμεται με γεωγραφικά ισόρροπο τρόπο μεταξύ των κρατών μελών.

Αν συντρέχει περίπτωση, εξασφαλίζεται συντονισμός και συνοχή με δράσεις του ΜΣΕ που υποστηρίζουν την πρόσβαση κοινωνικοοικονομικών παραγόντων σε δίκτυα πολύ υψηλής χωρητικότητας ικανά να παρέχουν συνδεσιμότητα Gigabit, **συμπεριλαμβανομένης της 5G και άλλων υπερσύγχρονων τρόπων συνδεσιμότητας**.

3. Ενδεικτικός κατάλογος διαδρόμων 5G **και διασυνοριακών κεντρικών συνδέσεων** επιλέξιμων για χρηματοδότηση

Σύμφωνα με τους στόχους της κοινωνίας των Gigabit που ορίζονται από την Επιτροπή για να διασφαλιστεί ότι οι μείζονες επίγειες διαδρομές μεταφορών έχουν αδιάλειπτη κάλυψη 5G έως το 2025², οι δράσεις υλοποίησης αδιάλειπτης κάλυψης με συστήματα 5G σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 στοιχείο γ) περιλαμβάνει, ως πρώτο βήμα, δράσεις στα διασυνοριακά τμήματα πειραματικής εφαρμογής συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας³, και, ως δεύτερο βήμα, δράσεις σε εκτενέστερα τμήματα με σκοπό την ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας κατά μήκος των διαδρόμων, όπως αναφέρεται στον πίνακα που ακολουθεί (ενδεικτικός κατάλογος). Οι διάδρομοι του ΔΕΔ-Μ χρησιμοποιούνται ως βάση προς τον σκοπό αυτό, αλλά η εγκατάσταση του 5G δεν περιορίζεται κατ' ανάγκην στον εν λόγω διαδρόμους⁴.

¹ Οδηγία (ΕΕ) 2016/2102 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Οκτωβρίου 2016, για την προσβασιμότητα των ιστοτόπων και των εφαρμογών για φορητές συσκευές των οργανισμών του δημόσιου τομέα (ΕΕ L 327 της 2.12.2016, σ. 1).

² Συνδεσιμότητα για ανταγωνιστική ψηφιακή ενιαία αγορά – Προς μια ευρωπαϊκή κοινωνία των Gigabit (COM(2016)0587).

³ Συνδεδεμένη και αυτοματοποιημένη κινητικότητα

⁴ Τα τμήματα με πλάγιους χαρακτήρες βρίσκονται εκτός των διαδρόμων του κεντρικού δικτύου ΔΕΔ-Μ, αλλά περιλαμβάνονται στους διαδρόμους 5G.

Επιπλέον, στηρίζονται επίσης δράσεις για την υποστήριξη της ανάπτυξης κεντρικών δικτύων, μεταξύ άλλων με υποβρύχια καλώδια μεταξύ κρατών μελών και μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών ή που συνδέουν ευρωπαϊκά νησιά, σύμφωνα με το άρθρο 9 παράγραφος 4 στοιχείο δ), ώστε να υπάρχει η αναγκαία εφεδρεία σε τέτοιες κρίσιμες υποδομές και να αυξηθούν η χωρητικότητα και ανθεκτικότητα των ψηφιακών δικτύων της Ένωσης.

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ατλαντικός»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματικής εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Porto – Vigo
	Merida – Evora
	<i>Paris – Amsterdam – Frankfurt</i>
	<i>Aveiro – Salamanca</i>
	<i>San Sebastian – Biarritz</i>
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Metz – Paris – Bordeaux – Bilbao – Vigo – Porto – Lisbon
	Bilbao – Madrid – Lisbon
	<i>Madrid – Merida – Sevilla – Tarifa</i>
<i>Ανάπτυξη κεντρικών δικτύων, συμπεριλαμβανομένων των υποβρύχιων καλωδίων</i>	<i>Νήσοι Azores/Madeira – Lisbon</i>
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βαλτική – Αδριατική»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματικής εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Gdansk – Warsaw – Brno – Vienna – Graz – Ljubljana – <i>Koper</i> /Trieste

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματικής εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Budapest – Zagreb – Ljubljana - Rijeka - Split - Dubrovnik
	Ljubljana – Zagreb – Slavonski Brod – Bajakovo (μεθόριος με τη Σερβία)
	Slavonski Brod – Đakovo – Osijek
	Montpellier – Narbonne – Perpignan - Barcelona – Valencia – Malaga – Tarifa με επέκταση σε Narbonne – Toulouse
Ανάπτυξη κεντρικών δικτύων, μεταξύ άλλων με υποβρύχια καλώδια	Υποβρύχια καλωδιακά δίκτυα Lisbon – Marseille – Milan
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Βαλτική»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Warsaw – Kaunas – Vilnius
	Kaunas – Klaipėda
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Tallinn – Riga – Kaunas – μεθόριος LT/PL – Warsaw
	Μεθόριος BY/LT – Vilnius – Kaunas – Klaipėda
	Καρπάθια Οδός: Klaipėda – Kaunas - Elk – Białystok – Lublin – Rzeszów – Barwinek – Košice
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Βόρεια Θάλασσα – Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Metz – Merzig – Luxembourg
	Rotterdam – Antwerp – Eindhoven
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Amsterdam – Rotterdam – Breda – Lille – Paris
	Brussels – Metz – Basel
	Mulhouse – Lyon – Marseille

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ανατολή/Ανατολική Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Sofia – Θεσσαλονίκη – Belgrade
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Berlin – Prague – Brno – Bratislava – Timisoara – Sofia – τουρκική μεθόριος
	Bratislava – Košice
	Sofia – Θεσσαλονίκη – Αθήνα
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Άλπεις»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Bologna – Innsbrück – München (διάδρομος Brenner)
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Rotterdam – Oberhausen – Frankfurt (M)
	Basel – Milan – Genova
Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Ρήνος – Δούναβης»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματική εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Frankfurt (M) – Passau – Wien – Bratislava – Budapest – Osijek - Vukovar – Bucharest – Constanta
	Bucharest – Iasi
	Karlsruhe – München – Salzburg – Wels
	Frankfurt (M) – Strasbourg

Διάδρομος κεντρικού δικτύου «Σκανδιναβία – Μεσόγειος»	
Διασυνοριακά τμήματα για πειραματικής εφαρμογή της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Oulu – Tromsø Oslo – Stockholm – Helsinki
Πιο εκτεταμένο τμήμα για ευρύτερης κλίμακας εγκατάσταση της συνδεδεμένης και αυτοματοποιημένης κινητικότητας	Turku – Helsinki –ρωσική μεθόριος
	Oslo – Malmo – Copenhagen – Hamburg – Würzburg – Nürnberg – München – Rosenheim – Verona – Bologna – Napoli – Catania – Palermo
	Stockholm – Malmo
	Napoli – Bari – Taranto
	<i>Aarhus – Esbjerg – Padborg</i>